

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 249-ik szám.

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

NYERDÉTESEK:
8-hasábos postai sor egyszer 20 fill.
minden kézbesítésnél 16 fillér.

nyelvtér ára 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézervény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, október 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesztékek: Kulturális belterjes munkálkodás.**
- Állami beruházások.**
- A főrendiház ülése.**
- A király vendége.**
- Az osztrák költségvetési vita.**
- A mandátumok benyújtása.**
- A soproni bankbukás.**
- Halál a bűrokrácián!**
- Ugryen Gábor, a székelyek hőse.**
- Wallburg báró letartóztatása.**
- Mihály nagyherceg látogatása Budapesten.**
- Medem gróf gyilkosa.**
- Kérlek egy kis tüzet!**
- Tárca: Baleset. Irta: Forinyák Gyuláné.**
- Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.**

Kulturális

belterjes munkálkodás.

Budapest, október 29.

A tegnap elhangzott trónbeszédnek egyik rövid, de nagy jelentőségű passzusára vissza kell térnünk. Arról szól ez, hogy a közoktatás és a közművelődés egész vonalán a belterjes munkálkodást biztosító intézkedések egész sorozatát vette célba a kormány és különösen a jogi oktatás és a népoktatás terén várható törvényhozási intézkedések és reformok.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a trónbeszéd eme részét nemcsak beváltja ez az új országgyűlés, hanem maradandó intézményeket is fog létrehozni és nagyobb szabású akciót fog megindítani kulturánk fejlesztése érdekében.

Lelkünkben örvendünk ennek. Mert bár eddig is sok történet szerény anyagi viszonyaink között a kulturális haladás céljából, de tagadhatatlan, hogy még sok, igen sok teendő van hátra.

Nagy igazságot magában foglaló történelmi mondás az, hogy: „a franciákat nem a porosz tábornokok, hanem a porosz néptanítók verték le.”

Valóban így is van. A német és porosz intelligencia a múlt évszázadban óriási mérvben gyarapodott. A porosz néptanítók fejlesztették ki az erős nemzeti öntudatot, az egységes hazafi érzelmeiket. A német nép intelligenciája, magas fokra fejlett hazafias önérzete a népiskolák falai között fakadt ki.

Vajha mi is mielőbb megközelíthetnők azt az általános műveltséget, a melyet első sorban csak alaposan képzett és jól fizetett néptanítók révén érhetünk el és csak úgy és akkor, ha lehetőleg minden községnek van népiskolája és pedig jó tanerőkkel ellátott iskolája. Ebben pedig még szegények vagyunk.

Valljuk be minden elfogultság nélkül és teljes tárgyilagossággal, hogy a népiskolák terén az állami iskolák vezetnek. Vannak kivételek a felekezeti iskolák között is. De ezeknek nagy része oly szegény, tanítóik annyira magukra vannak hagyatva s annyira szegények, különösen a kisebb községekben, hogy a legmérsékeltebb igényeknek sem felelnek meg.

Első sorban tehát a népiskolák tömeges szaporítása volna szükséges, részben új állami iskolák létesítésével, részben pedig a községi iskolák támogatásával.

Ugy tudjuk, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter, a kinek nagy tehetségét, becsületes iparkodását, páratlan mozgalmat és nemes ambícióját kétségbevonni nem lehet, mindakét eszközt tervbe vette a hathatós népoktatás érdekében.

Feltétlenül fontos dolog a jogi oktatás reformja. Itt első sorban az egységes vizsgálat megteremtése a legszükségesebb és legégetőbb feladat.

A bírói osztály pedig ne legyen elzárt kaszt, miként most. Ma a bíró, valljuk be, nem egyéb hivatalnoknál, a ki napról-napra morzsolja le aktáit. Jogász élet nem lüktet a bírói karban, a jogi élettől, — itt-ott némi kivételtől eltekintve, a jogi élettől teljesen el van zárva. Friss, egészséges levegőre, egységes jogászostályra van szükség és ha Wlassics mi-

TÁRCA

Baleset.

(Monológ.)

Irta: Forinyák Gyuláné.

Egy nappal esküvőm előtt történt. Felülök a vonatra, hogy abba a kis, vidéki városba utazzam, hol a menyasszonyom lakik, hogy másnap oltárhoz vezessem. Csak három óra, igen, de emiatt lekéstem a vicinális vasutról, a melynek csatlakoznia kellett volna a MAV-hoz. Nem volt mit tennem, mint abban a kis, nyomorult mezővároskában bevárnom a reggeli vonatot, mely 7 órakor indult és három óra alatt repített, azaz vonszolt volna menyasszonyomhoz. Az esküvőre is megérkezhettem volna, hiszen déli 12 órára volt kitűzve. Este volt, azaz 11 óra éjjel. Borzasztó idő. Novemberi lucskos eső, mely havazásnak is beillett és havazás, mely esővel vegyest hullt.

Sirni szerettem volna, midőn az egyetlen omnibuszba beleültem, mely elviendő volt a piszkos kis vendéglőbe. Morogva léptem be, azt hívnén, egyedül érkeztem e fészekbe, de a társzékforma kocsiiban már ült valaki. Iszonyuan be volt burkolva s egy puha nemezkalap volt a fején. Olyan kalap, melyet nő, férfi egyaránt szokott viselni. Az utas nem szólt, én sem.

Végre megérkeztünk a szállóba s a kiszálláskor látom, hogy az utitársam nő.

— Egy szobát éjszakára! Reggel tovább utazom! — kiáltott egy álmos szolgálóra, ki gyertyával világított.

— Két szobát! — kiáltja mögöttem az asszony-utas.

— Reá nézek. Egészen csinos, fiatal nőcske, a mint a lobogó gyertyalángnál kivethetem.

A háziszolga világítva előremegy, mi követjük.

Végre egy ajtó előtt megáll s így szól: — Itt van a két szobájuk. Egymásba nyíló. A többi mind el van foglalva.

Mi egymásra nézünk. A nőcske elkezd nevetni, a mire én is kacagni kezdek. A fiatal asszony minden zavar nélkül mondja:

— Ez az ostoba vonatkozás az oka mindennek. A nagynénemet akartam meglátogatni s a csatlakozásról lekéstem. Ezért kell itt meghálnom, mert csak reggel 7-kor megy a legközelebbi vonatom.

— Ez az én esetem is! — felelem. — Én is lekéstem s roppant kellemetlen helyzetben vagyok, mert...

— Mit csinálunk? — tanakodik az asszonyka. — Nincs más hátra, én más fogadóba megyek!

— Híába való fáradság lenne, mert ebben a kis fészekben ez az egyetlen szálló. Tudja

mit? Foglalja el a belső szobát, én viradatkor ugyis fölkelek, mert már a hét órai vonatról nem akarok lemaradni, hiszen holnap van az esküvőm.

— Holnap házasodik? — kérdi csodálkozva.

— Holnap! — felelem.

— Milyen kaland! — neveti a menyecske s én mosolygó kétségbeeséssel mondom:

— Milyen baleset! — De az asszonyka egyre kacag. Ugy tetszik, a komikus helyzetünkön s magamban elgondolom, — milyen kedves, elfogulatlan teremtés. S mily kevés ilyen asszonyra akadunk a mai rosszkedvű világban.

— Adja ide a gyertyát! Hadd nézzem meg a lakásomat... azaz a lakásunkat! — szól és belép a belső szobába. — Minden oly szegényes, avult és piszkos, de hát mit tegyünk?

Ő elfoglalja a belső kis szobát, melynek csupán az én szobámon keresztül van kijárata s miután kettőnknek csak egy gyertyája van, ketté törtem a gyertyát s neki adom a gyertyatartóban levő felét. Én bemutatom magamat s a mint a nevemet meghallja, így kiált: „No de ilyet! Hiszen úgy maga egyik legjobb vevőnk! Az én férjem borkereskedő, a Weisz Salamon. Nagyban és kicsinyben, de folyton utazván, vevőit nem igen ismeri személyesen, csak

niszter ezt megteremti, örökre maradandó emléket állít magának.

Reméljük, hogy a most megnyílt országgyűlés épügy fellendíti majd közgazdaságunkat, miként minden eszközzel előmozdítja majd kulturánk fejlesztésének fontos és nagyjelentőségű érdekeit.

Saturnus.

Állami beruházások.

— Segítés az iparon. —

Arad, október 29.

Mielőtt az új képviselőház megalakult volna s mielőtt a függetlenségi párt ismét fölült volna a fekete-sárga zászló elkoptatott nyelére, a kormány már bevezetésül a nagy állami föladatak észszerű szolgálatának, a megelőző minisztertanácsban már megállapodott abban, hogy a pénzügyi készletekhez mérten — mintegy, 80 milliónyi beruházást fog eszközölni.

Kevés is és sok is ez az összeg. Kevés azokkal az igényekkel szemben, amiket egy rohamosan fejlődő államélet ugyszólván megkövetel a vezető kormányzattól, de sok, ha az összhangot nézzük: melyet az állam pénzgyeinek ellensúlya, szemben e föladatakkal megkövetel. Mert nem szabad felednünk, hogy a kincsár pénzkészletei nem oly tulságos nagyok, hogy azokból nagyobb összegeket lehessen elvonni beruházási célokra. Az államhitei igénybevétele nélkül nagyobb arányu beruházási politika nálunk lehetetlen. Erre pedig nagy idő, a pénzpiac kedvezőbb alakulásának bevárása szükséges.

Midőn a munkás lakosság százezreit egy inséges tél réme fenyegeti, midőn az egyenes adók behajtásánál a pénzügyminiszter fokozott, de kiméletes szigorra kénytelen sarkalni közegeit, a közvetett adók pedig a csökkenő fogyasztás miatt feltartóztatatlan hanyatlást mutatnak, akkor ez a 80 milliónyi beruházás is soknak látszik.

De még sem sok. Nem sok pedig azért, mivel az elgyengült, dermedtségbe sülyedt társadalom nem képes magán saját erejéből segíteni, nem képes megtörni a bizalmatlanságnak és közönynek azt a jégkérget, mely a közélet valamennyi ágára egyaránt nehezedik. E helyen sokszor utalunk az általános helyzet el-

szomorító állapotára s névszerint rámutattunk a legjelentékenyebb iparvállalatok ama pangására, mely a munkások ezreinek elbocsátására kényszerítette a vállalatokat. A munkásosztály széles rétegeiben már most mutatkozó inség és nyomor a kormány figyelmét is magára vonta s ezért a kormány foglalkozott bizonyos beruházási tervvel, melyek révén nagyobb megrendeléseket tehet és a minek folytán nagy ipartelepeink ismét kenyeret adhatnának munkásaiknak s a nép nagyobb közmunkáknál is jut keresethez.

Ez a társadalmi akció adja meg a kormányzat igazi *szociál politikai előrelátásának* valódi hátterét. Munkát a népnek, hogy boldogulva boldogítsa, elősegítse Magyarország fejlődését!

Ez a reciprocitás biztosítéka a nemzet jövőjének, mert segítve az alanyokon, az összesség érdekeit is előmozdítja s viszont az államéletben összeforrott erő az egyesek jóvoltát is előmozdítja.

Ez a leghasznosabb erkölcsi, szellemi és anyagi beruházás, mely busás kamatokkal térül meg a nemzeti államéletben is, kivált a kormány azon bölcs intézkedése következtében, hogy a beruházások vállalkozásait kötelezi egyuttal arra, hogy vállalkozásaik teljesítéséig gyáraik, telepeik munkaerejét állandósítsák.

Igy, az állami befolyás révén lesznek maradandó beruházásaink, lesz kenyerere a szakértő, dolgos munkásnak s lesz csirába vetve *nemzeti* alapon egy munkástársadalom!

TÁVIRATOK.

Főispánból képviselő.

Zágráb, okt. 29. Az *Agrarier Zeitung* illetékes helyről arról értesül, hogy *Pejacsevics* Tivadar gróf, Verőcevarmegye és Eszék szabad királyi város főispánja fölmentését kérte, mert *Nasicon* tartománygyűlési képviselőnek lépett fel.

Roosevelt üzenete.

London, okt. 29. A *Daily Mail* jelenti New-Yorkból: *Roosevelt* elnöknek a kongresszushoz intézendő első üzenete már majdnem elkészült. Az üzenet általánosságban fejtegetni fogja a

kölcsönösségi politika szükségességét, nyilatkozni fog a trustok törvényhozási szabályozásáról, hangsúlyozni fogja a kereskedelmi flotta szaporításának szükségességét és végül tiszteletet parancsoló flotta építésének és a panamai csatornára vonatkozólag Angliával kötendő olyan szerződésnek az elfogadását fogja kívánni, a mely elhárítja mindazokat az akadályokat, a melyek útját állják annak, hogy Amerika kiépítse a csatornát.

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 29.

A főrendiház ma déli 12 órakor ülést tartott. Gróf *Csáky* Albin az ülés megnyitása után bejelentést tett *Erzsébet* főhercegnőnek *Windisch-Grätz* Ottó herceggel történt eljegyzéséről. (Eljenzés.)

Meleg hangon emlékezett meg ezután *Mac Kinley* haláláról, majd *Széchenyi* Pál gróf haláláról is.

Most az igazoló-bizottság jelentését terjesztették elő és ezután a választások következtek.

Háznagynak báró *Nyáry* Jenőt, jegyzőknek pedig a következők választottak meg:

Almássy Imre gróf, Degenfeld-Schomburg Pál gróf, Esterházy János gróf, Gáll József, Latinovits János, Rudnyánszky József báró, Széchenyi Bertalan gróf, Vigyázó Ferenc gróf.

A bizottságok megválasztása után a királyi és országos legfőbb fegyelmi bíróság és a közigazgatási fegyelmi bíróság tagjait választották meg a következőkép:

Királyi és országos legfőbb fegyelmi bíróság. Rendes tagok: Almássy Imre gróf, Andrássy Aladár gróf, kir. főkamarásmester, Bánffy Dezső báró, kir. főudvarmester, Daruváry Alajos, Dessewffy Aurél gróf, Gáll József, Horváth Lajos, Károlyi István gróf, Latinovits János, Maithényi László báró, Nádasdy Ferencz gróf, Nyáry Jenő báró, Prónay Dezső báró, Rudnyánszky József báró, Széchenyi Béla gróf, koronaőr, Tóth Lőrincz, Vay Béla báró, Vécsey József báró. Pótagok: Vojnits István báró, Baich Milán báró, Szabó Jenő, Zichy Antal gróf, Degenfeld-Schomburg Pál gróf, Ambrózy István báró.

Királyi és országos közigazgatási fegyelmi bíróság. Rendes tagok: Bánffy György gróf, kir. főajtónállómester, Bobus Zsigmond báró, Daruváry Alajos, Esterházy Miklós Móríc gróf, Gyulai Pál, Madarassy Pál, Maillath József gróf, Maithényi László báró, Oberschall Adolf, Prónay

levéllileg. Hát kegyed az? Ugy, kegyed az Erzsike vőlegénye?

— Hogyan, hát nagysád ismeri a menyasszonyomat?

— Nem ismerem, de a férjem szállítja a borokat az Erzsike apjának és sokat mesélt nekem arról a kedves családról.

Már egy óra is lehetett éjfél után, kis szomszédnőm kezébe vette gyertyáját és bevonult a belső szobáskába. Már éppen vetközni kezdtem, mikor az ajtón kopogtat és szelíd hangon kér, hogy vegyem át a cipőjét, mert kissé sárosak! Ugyane a pillanatban ki is nyújtja kis fehér kezével a félig nyílt ajtón s így szól:

— Köszönöm, köszönöm! Tegye ki az önével együtt az ajtó elé... az ajtó elé! — folytatva nevetve.

Határozottan vig asszonyka volt. Én átvettem a cipőt. Milyen cipő! Oh, igazán remek kis lába lehet ennek a kis borkereskedőnek. Szinte örömmel helyeztem az én nagy cipőim mellé az ajtónk elébe.

Mély álomba merültem. Valószínűleg kis szomszédnőm is.

Egyszerre csak nagy lármára ébredtek. Dörömbölnek az ajtómon s egy durva hang kiáltozni kezd:

— Nyissa ki rögtön, — mert betöröm az ajtót!

A másik percben, nagy meglepetésemre,

bezúzzák az ajtónkat s egy dühös fiatal férfi rohan be hozzám. Oklével katonaszva, kérdi ordítva:

— Hol van a feleségem? — Itt kell lennie önnél. Igen, tanum van reá, hogy magával érkezett. De topánkája is itt áll az ajtó előtt!

A férj volt!

A szomszédnőm most kinyitotta ajtaját és teljesen felőtözve, harisnyában megjelent. Midőn a férj megpillantá, egy ugrással nála termett és megakarta támadni. De már erre közéljük rohantam, hogy megvédjem.

— Vissza örült! — kiabáltam rá. S mit gondolnak, mit csinált a menyecske? elkezdett torkaszakadtából kacagni. En eleresztettem a férjet s az asszonykára tátottam a számat, ki hangos nevetéssel mondá férjének: „Ha tudnád, mily nevetéssé tetted magadat, nem komédiáznál tovább.”

A férj egy pillanatra meghökken. Hogyne, a felesége nevet, a helyett, hogy térdreborulva kiabálná: „Olj meg, bűnös vagyok!”

A magából kikelt férj egészen oda volt s így én is versenyt magyaráztam az asszonynyal helyzetünk okait.

De csakhamar magához tért és ismét gorbombáskodni kezdett. Erre a háziszolga is belevetkőzött s a vendéglőshöz így szólt, a férjre mutatva:

— Ezt az urat kidobjuk! Igen, mert a

szobákat én ennek az urnak (rám intve) adtam ki. Így ez az ur s az a nő együvé valók. Amaz az ur pedig itt fölőseges s nem engedjük, hogy minden vendéget fölverjen a lármájával.

— Helyes, — szólt a vendéglős és elszánva ragadták meg Weisz urat, hogy ki vezessék.

— Megálljanak! — kiáltja az asszony — Hisz a férjem!

— Ugy? akkor az az ur tartozik ide, így hát emezt dobjuk ki! — s nekem estek, hogy félig öltözetlen, harisnyában kidobjanak az utcára.

De az asszonyka erélyes hangon kiáltott:

— Hozzá ne nyuljanak, takarodjanak! Mit avatkoznak a mi privát dolgunkba?

— Privát dolog? Az egész vendéglős föl van riasztva. Botrány! Skandal! — mormogják, mialatt én odarohanok a férjhez.

— Ezt ön megkeserüli! Holnap megölöm önt! Segédekét küldök a nyakára!

— Segédekét? Azt képzeli az ur, hogy én párbajozom, megöletem magamat? No persze, én békés borügynök vagyok, ha én mindenkivel verekedtem volna, a ki kidobott, rég özvegygé tettem volna a nőmet.

— Te! te! — kiáltá az asszony, — de magyarázd meg, hogy jöttél ide? De előbb bemutatom neked X. urat, — s itt nevetni kez-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

Dezső báró, Ráth György, Vörösmarty Béla. Póttagok: Harkányi Frigyes báró, Keglevich Gábor gróf, Laszkáry Gyula, Zichy Károly gróf.

Végül a fegyelmi bíróságok jelenlevő tagjai letették az esküt s a jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

A király vendége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 29.

I. Miklós cárnak legifjabb és egyetlen, még életben levő fia ma Budapestre érkezett és a magyar székes fővárosban királyunk vendége.

Mihály Nikolajevics a neve az orosz nagyhercegnek, aki drezdai és egyéb külföldi látogatásai után jött Budapestre, de nem véletlenül, mintha erre utazási programja kényszerítene, hanem azzal a határozott szándékkal, hogy a magyar királyt magyar fővárosában üdvözölje.

Igaz, inkognitóban jött, de azért a pályaudvaron Ő Felsége személyesen fogadta, ezzel megadva a látogatásnak azt a jelleget, mely azt nagyfotosságúvá teszi, ha kifejezett politikai célja nincs is.

A fenforgó viszonyok közt nem is hihetjük, hogy politikai küldetésben járna a nagyherceg, de azért ennek hiánya mit sem von le abból a különös megtiszteltetésből, mely fővárosunkat e látogatással éri. Budapest főváros lakossága mindenesetre igaz tisztelettel üdvözli az érkező nagyherceget, már csak azért is, mert oly ritkán van alkalmunk falaink közt fejedelmi vendéget látnunk, de nem kevésbé azért, mert ez a látogatás annak bizonyítéka, hogy az ellenünk irányuló minden lekisebbitő törekvésnek ellenére is a külföldön nemcsak érzik, de tudják, hogy Budapest nemcsak a magyarországi társadalmi és szellemi életnek a gócpontja, hanem igazi fő- és székvárosa annak az országnak, amely a monarchia politikájában az ugynevezett súlypont szerepét játsza.

Minály nagyherceg, mint II. Miklós cár nagybátyja, mint annak az uralkodónak legidősebb és legközelebbi rokona, aki királyunkban atyai barátját tiszteli, a magyar fővárost nem kerülhette el hazautazásában, tudván azt, hogy Ferencz József király ezidőszent itt tartózkodik. Tisztelegni jött királyunkhoz, akinek két-

ségkívül a cár baráti üdvözlését is hozta és az agg uralkodó körében eltöltött egy kis időt, mint jó barát a jó barátjánál.

Ebből a szempontból kétszeresen fontos nekünk ez a látogatás. Budapest, az orosz uralkodó házhoz ily közel álló fejedelmi személy még nem fordult meg. Most megfordul nálunk és látni fogja, hogy Magyarország a nyugati civilizáció országa, mely számot tesz a nemzeteknek egymással való érintkezésében épp úgy, mint az európai országoknak a nemzetközi nagy politikára befolyást gyakorló sorozatában. Látni fogja, hogy Budapest főváros egy nagy nemzet vére. Látni fogja, hogy ez a szív hön dobog királyáért, aki nemzetének hűségére és feltétlen odaadására támaszkodhatik.

Meg fog győződni arról, hogy úgy a nemzet, mint a főváros lakossága nemcsak lovagias érzülettel van eltelve, hanem átérti azt is, hogy kit tisztel akkor, amikor királyi vendégét tiszteli. És ha majdan hazatérve, otthon elmondhatja, hogy szives fogadtatásban volt része, hogy maga győződött meg mindarról a jóról és szépről, ami a magyar nép fogalmával elválaszthatatlanul van összeforva, ez az elismerése többet fog nekünk érni, mintha világraszóló politikának alapja vettetnék meg a látogatás rövid ideje alatt.

Aki barátja királyunknak, barátunk nekünk is. Mihály nagyherceg pedig az. Üdvözöljük hát benne a nagy orosz nemzet képviselőjét, az orosz uralkodó ház tagját, aki abban a meleg fogadtatásban, melyben része volt, szintén a barátság értékes bizonyosságát fogja megtalálni.

Az osztrák költségvetési vita.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Bécs, október 29.

A képviselőház mai ülését délelőtt 11 óra 10 perckor nyitotta meg Vetter gróf elnök. A beérkezett irományok felolvasása után Körber miniszterelnök válaszol King és társai interpellációjára az iparosoknak adandó állami megrendelések és a munkahiány csökkentése tárgyában. A Ház azután áttér a napirendre vagyis a költségvetés folytatolagos tárgyalására.

A férj térdre rogyott és bocsánatot kért. De az asszony csak sirt, míg én is oda térdepeltem és engesztelni kezdtem őt. Erre ő abahagyta a sirást és nevetni kezdett.

— Már nevet! — mondám s erre mind a hárman tapsolni kezdtünk és én körüláncoltam a férjjel a szobát.

De ezalatt elment a reggeli vonat az orunk elől, sőt az omnibusz-kocsin ülő szállóvendégek is elvitték botránys meglepetésünk hírét szanaszét a vidéken.

Táviratotztam menyasszonyomnak, hogy estére érkezem, halasztsák el másnapra a lakodalmat és vigasztalhatatlan voltam. Miket hazudjak majd, hogy igazoljam magamat?

Midőn az esti vonattal oda indultam, láttam, hogy az „Esti Lap“-ot olvassa mindenki. Egy szenzációs hír ritkított betűkkel volt benne szedve. Szívdobogva olvastam el benne saját balesetemet, persze kiszinezve. Végem van! Gondolám. Menyasszonyomat már nem is engedték látnom, anyósom fogadott, és minden választ helyett egy „Esti Lap“-ot nyomott a markomba.

Elvesztettem kedves menyasszonyomat és csupán azért, mert a vonat késett és én Weiszné mellett kaptam lakást.

Ez aztán baleset!

Bogatschnik azt mondja, hogy pártja a mostani kormányban sem közgazdasági, sem nemzetiségi, sem politikai szempontból nem bizik. Közgazdasági szempontból főleg azért nem, mert a miniszterium a földmivvelésügyi tárca csekély dotálásával ebizonyította, hogy nem barátja a mezőgazdaságnak; nemzetiségi szempontból azért nem, mert nem objektív az egyes nemzetiségekkel szemben; politikai szempontból azért nem, mert a kormány az ugynevezett birodalmi érdek keretében, a mely tulajdonképen a németek érdekének volna nevezhető, azt kívánja, hogy a nemzetiségek szorítsák háttérbe legvitalisabb érdekeiket. Szólv pártja ennél fogva nem szavazhatja meg a költségvetést, különösen, ha nem tesznek nagyobb módosításokat a földmivvelésügyi tárca előirányzatán.

Utána Lupul beszél.

A beérkezett irományok között van Bianchini és társai interpellációja a kereskedelmi szerződések felmondása tárgyában. Az interpellálók azt kérdezik, hogy milyen álláspontot foglal vagy szándékozik foglalni a kormány Lusattinak azzal az agitációjával szemben, hogy a kereskedelmi szerződést ne mondják fel és hajlandó-e a kormány, tekintettel arra a nyugtalanságra, a melyet ez az agitáció a dálmát szőlősgazdák között okozott, az izgatott kedélyeket megfelelő módon megnyugtanni és kijelenteni, hogy az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződést annak idején 1902. évi december 31-ike előtt szabályszerűen fel fogják mondani.

A képviselőház adóügyi-bizottsága Kaizl helyett Kraar-t választotta meg elnökké és azután megkezdte az elemi csapások esetén adandó földadóleírásról szóló indítvány tárgyalását. Az inségügyi-bizottság változatlanul elfogadta az állami segítségről szóló kormányjavaslatot és azt a határozati javaslatot, hogy a kormány 1902. decemberig tartsa fenn az inséges vidékeken a takarmányszállításra nézve felállított inségтарифát, továbbá egy határozati javaslatot, a mely az inségesek számára ugyanilyen kedvezményeket követel a magánvasutakból.

A mandátumok benyújtása.

(A képviselőház üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 29.

A mandátumok benyújtásának napja volt ma. A honatyák nagy paksamétával kezükben állítottak be a Házba. A régiek közömbösséggel, az újak annál nagyobb oszontációval lépegetnek — a drága kincscsel. Némelyiknek ugyan drága. De csak hogy meg van. Ez a fő!

Az egyhangulag megválasztottak a kabátjuk zsebében rejtik a becses okmányt. Hiszen ezek vékony lapok, könnyű elhelyezni, mint a milyen könnyű volt a megválasztás.

A folyosón pedig zug a társalgás moraja, zaj és zsibongás hallatszik mindenfelé.

A boldog mézes napok!

— Mennyibe került a mandátum?

— Oh nekem semmibe! A nép, az isten adta nép a keblére öltet.

— Nono! En nem mondhatom. Az én alkotmányos költségeimből világgörüll utat tehettem volna!

— Szép. De hallottátok-e a legújabb hirt? Uj párt alakult!

— Ugyan! És milyen?

— Beöthy Ákos és Vássonvi Vilmos fuzionáltak!

— Ezt a hirt zajos derűtség fogadta.

— E közben felhangzik a csengetyű szava. A képviselők betódnak. Fabiny Teofil kor-elnök megrázza az elnöki harangot.

— Csendet! Rendet! Helyre! Helyre!

— A középén úr támad. Csak Regele bácsi, a képviselőházi iroda-igazgató maradt a középén két terembiztossl.

dett — ki ma esküszik örök hűséget Erzsike kisasszonynak.

Weisz ur végre megnyugodni látszott, sőt kezét nyújtá felém.

Eu elfogadtam, bár eszembe jutott, hogy ökleivel verte a rajt, de hát lovagias voltam egész életemben s az ártatlanul kompromittált asszony békéjét helyre kellett állítanom.

— Beszélj! mentségeidet add elő! — parancsolá most a feleség.

— Hát úgy történt mucuskám, — szölt hizelegve a feleségéhez, — hogy én visszatértem az utamról, mert hamarabb elvégeztem dolgaimat. Mikor hazaérkeztem, megtudtam, hogy te a nagynénédhez utaztál. Azt gondoltam, megleplek.

— Persze, gyanakodtál újra, hogy nem a nagynénimhez utaztam.

— Nos, hát igen, szégyen az, ha valaki félti a feleségét, pláne, ha olyan felesége van. A vonaton értesültem az éjjel, hogy a tegnapi kis kisiklás miatt te nem csatlakozhattál a vicinálisához. Amint itt leszálltam, azt kérdeztem az állomásfőnöktől, hogy nem látott-e egy nőt az este leszállani?

— Nos hát igen, láttam egy nőt és egy ifjut leszállani.

Dühhel mondám: „Hol vannak? Hova mentek? Megölöm őket.”

— A szálló omnibuszába ültek! — felelte a főnök.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után felszólítja a képviselőket, hogy nyújtsák be mandátumaikat.

A középben ismét csoportosulás képződik.

— Helyre! Helyre! Hadd lássuk az újjakat!

S aztán *Wilcek* Frigyes gróf korjegyző olvassa a névsort, *Bethlen* István gróf, *Baross* János és *Szüllő* Géza korjegyzők átveszik a mandátumokat abc-rendben és folyton zsidóság között.

Az elnök nem igen tud csendet csinálni, de meg talán nem is akar! Hadd vigadjanak. Elvezetik a mézet és boldogságot. Majd ráncba szedi őket *Apponyi*.

Végre egy óra mulva, egy-két hiányzó képviselő okmányán kívül együtt vannak a mandátumok.

— Be az irodába! — adja ki az utasítást Regele bácsi.

Egy szolga átnyalábolja a mandátumokat és keservesen cipelgeti kifelé, amikor megbotlik és a földre eszi valamennyit.

— Rossz omen — suttogja valaki.

S e megjegyzés nyomán nagy felháborodás zug fel.

— Micsoda emberek! S ilyenekre bízzák! Szép kis rend!

Regele bácsi megnyugtatta őket:

— Nem lesz semmi baj! Majd rendbe hozzuk!

A minthogy rendbe is hozták — egynek kivételével.

Egy mandátum — eltűnt!

Hogy kié, azt titkolják, de remélhetőleg hamarosan az is meg lesz.

A szünet után az osztályok kisorsolása következett.

Előbb azonban a *korelnők* bejelentette, hogy a kuriához *Werner* Gyula, *Pavlyovics* Lubomir, *Gabányi* Miklós és *Nosz* Gyula mandátumai ellen petíciókat adtak be.

Végül az elnök felszólítja az egyes osztályokat, hogy holnap délelőtt 10 órakor alakuljanak meg, vizsgálják át a mandátumokat és a csütörtöki ülésen tegyenek erről jelentést.

A legközelebbi ülés tehát csütörtökön lesz, a melyen a Ház elnökségét és tisztikarát választják meg.

SPORT.

+ Az Athletikai Club ma délutánra hirdett közgyűlése, mert a tagok határozatképes számban nem jelentek meg, máról elmaradt. Az elnökség tudomására hozza a tagoknak, hogy a jövő hó 5-én, kedden megtartandó közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. A club e közgyűlésén fog érdemleges határozatot hozni az idei vivási kurzus tárgyában is.

+ *Maione* olasz-vívóiskolája. Napról-napra nő azoknak a száma, kik *Maione* Vincenzo mester szakavatott tanítása alatt akarják megtanulni az olasz vívómódot. Aradon ugyszólván csak a *Keresztessy-féle* vívómódot tanították eddig. Azok, akik most *Maione* mestertől tanulnak bele az olasz iskolába, elragadtatással beszélnek az olasz iskola rendkívüli előnyeiről, melyekkel ez a régi *Keresztessy*-iskola föltűt kitudnik. Eltekintve a vágások, sebek és a védelem jobb és célszerűbb berendezésétől és a testnek, a láboknak, a karnak gyors és friss mozdulatától, mely az olasz iskola híveinél többé-kevésbé meg van, elegáns, határozott és finom mozdulatokat sajátít el az olasz iskola tanítványa. *Maione* mester vívóiskolájában a társadalom krémjéből igen sokan tanulják az olasz vívást. Különösen nagy azoknak a száma, kik november 1-től kezdve lépnek *Maione* iskolájába, úgy, hogy novemberen túl alig lesz szabad órája a mesternek. A kik az olasz vívást meg akarják tanulni, jelent-

kezzenek *Maione* mester vívó-termében, az Eötvös-utcai *Krémer-féle* házban.

+ Az Aradi Torna-egyesület választmánya folyó hó 31-én d. u. 7 $\frac{1}{2}$ órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart. Több fontos tárgy lévén napirenden, a választmány tagjainak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

A soproni bankbukás.

(Ujabb fordulatok a kinas szenzációban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 29.

Nem fogy ki Sopron az építő-és földhitelbank bukásáról kapcsolatos szenzációkból. Mindennapra esik valami, ami vagy maga a halál, vagy ennél is rosszabb és a halálhoz közel eső dolog.

Az igazgatóság tagjai mind városi képviselők voltak, ami azzal biztat, hogy a város várható veszteségét talán nem pótható utján fogják fedezni, de a város vagyonát szavazatukkal könnyelműen prédára juttatott városatyák felelnek róla.

Legnagyobb stikli a villamos társulat megalakításánál történt. A kávések és vendéglősök ipartársulata ugyanis három év előtt elhatározta hogy a légszeszgyár egyedüluralkodása és a magas légszeszárak lenyomására egy villamvilágítási részvénytársulatot alakítanak. Alig vette neszt a *Schladerer*-klikk, hogy a rebach veszedelemben van, rögtön akcióba lépett. A közgyűlésen, a törvényhatóságban a légszeszgyár részvényesei és azok csatlóssai többségben lévén, az ipartársulatnak megtagadták az engedélyt, de megengedték a *Schladerer* vezetése alatt álló légszeszgyárnak, hogy kizárólag csak ő állíthat villamostelepet, amit ez szemfényvesztésül meg is tett, de bezzeg gondoskodott róla, hogy a soproniak ne kapjanak se olcsó légszeszt, se olcsó villamvilágítást. *Schladerer*, mint mondják, saját zsebére ezen ügyletnél 20.000 koronát keresett.

Hasonló akciók sodorták a várost több millió adósságba és a közönséget becsapták különféle részvénytársulatok alakításánál. A vezető urak pedig éjeleken át ezeket vesztettek „nasisvasin“, egy banketen pedig 13.000 korona áru pezsgőt ittak meg.

Nem kisebb egyéniség, mint *Hoffmann* Pál ny. egyetemi tanár, a magyar tudományosság kitünősége emelte fel szavát egy év előtt az építőbank üzelvei ellen. Az lett a jutalma, hogy a bizottságból kibuktatták, bár virilis jogon ismét elfoglalhatja helyét.

Amint nyíltan beszélnek, legközelebb *Romwalter* könyvnyomtatónak letartóztatása várható. Nála nyomatta *Schladerer* a 350 hamisított villanyossági részvényt. Tudnia kellett volna, hogy a részvények az illető igazgatóság egy tagjának felügyelete alatt nyomatnak. *Schladerer* pedig sohasem volt a szóban forgó társulat disponáló igazgatója. A „Radikal“ írja, hogy utolsó időben *Schladerer* és *Romwalter* sokat konferáltak s az utobbinak nem éppen kifogástalan váltói gyors elhelyezésre számíthattak a hatalmas protektor révén.

Igen érdekes, hogy a soproniak nem hisznek a bank-ügy két örültjének komoly meghibbanásában. *Schladerer* nagyon hamar felocsudott tébolyából, amikor megtudta, hogy nincs mit menteni, mert ékszerait, butorát és egyéb értékeit, valamint könyvtárát ugyis lefoglalták már, *Prochászka* könyvelő, akinek lelkét a házárd-kártyajáték izgalmi percig sem támadták meg, meg szándékozik maradni ebben a szerepben. A kérdőre vonandó szaktársak ugyanis mindent bünt *Schladerer*re és *Prochászka*ra fognak háritani, mert a halott és a tébolyult nem védekezhetnek többé.

Russt, a gutaütött einökök rendőr őrsi a kórházban. Őt leginkább sajnálják, mert, ugylátszik, áldozata lett a jóhiszeműségének. Mig ellenben *Friedrich* a letartóztatott alelnökök a szerepelni vágyás mániája sodorta kinos szituációjába. Egy szolgálót mutatnak, aki nem egyszer vitte át *Friedrich*től *Schladerer*hez a *Wertheim*-kassza ellenkulcsát.

Ma letartóztaták bűnrészesség gyanuja miatt *Braunshir* Gyulát, a bank levelezőjét. Ez alárendelt hivatalnok elfogatásával egyidejűleg határozta el a törvényszék vádtanácsa *Russ* és *Friedrich* elnökök szabadlábra helyezését. A közönség ebben már a régi eljárás ismétlődését, vagyis a főbűnösök helyett a kisbűnösök üldözését látja és ez éppen nem szolgálhat a közönség megnyugtatója.

A lefoglalt, zárlat alá vett ingatlanok tulajdonos része tehermentes, csak a *Gebhardt*-, *Russ*- és *Kania* ingatlanokon és *Thirring* egy házán van jelzálog-teher.

Téves volt az a hír, hogy a soproni római katolikus egyházat is megkárosította *Schladerer*. *Póda* apát rég megszüntette összeköttetését a házárd pénztintézetrel. Az ág. ev. egyháznak is csupán egy 200 forintos részvénye hánja a katasztrófát.

Beszélnék bizonyos 6000 forintos pezsgőszámláról is. A pezsgővel ugyanis *Schladerer* vendégelte meg uri barátjait, hanem mégis azok fogják megfizetni, akik megitták.

A *Lenck*-cég dolgában tegnap tanácskoztak a család és a hitelezők képviselői. A teljes felszámolás van tervben, amelynek effektuálása a nem soproni hitelezőktől függ, hogy a terv létesüljön. Az egyezkedéstől függ, hogy egyes budapesti, bécsi, győri stb. cégek ne szenvedjenek súlyosabb rázkódást.

Halál a búrokra!

(„Verje meg az isten az angolokat.“)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 29.

Az angol kormányának egy újabb, minden jó érzést felháborító határozatát viszi hírül ma a táviró, megbotránkozást keltve vele mindenütt, ahol nem a burok ügye, hanem az emberi jogok részesülnek tiszteletben.

Ez a határozat nem jelent kevesebbet, minthogy maga az angol kormány ad utasítást a délafrikai *Haynaunak* arra, hogy embertelen kegyetlenségeit tovább folytassa Transzváiban és Oranje szabadállamban.

A londoni minisztertanács hozta meg azt a gyalázatos határozatot, amely minden könyörület félretételével kimondja, hogy a délafrikai háborunkk csak a burok végleges leigázásával vetnek véget. Ez volna az enyhébb és kisebb jelentőségű része a határozatnak. Mert hogy a burok végleg leigázassanak, abba — mint ezt az eddigi események mutatják — a buroknak is van egy kis beleszólásuk. S hogy ez a „kis“ beleszólás mennyit jelent, azt már eléggé jól tudják az angolok.

A határozat felháborító része az, a mely *Kitchener*-nek szabadkezet enged abban, hogy a háborut „teljes energiá“-val folytassa. Az angol kormány tehát nemcsak szankcionálta *Kitchener* kegyetlenkedéseit, hanem egyenes utasítást ad, azok folytatására.

Ennek a csufos határozatnak útját egyengette *Chamberlain*, az angol garmatügyi miniszter *Edinburgban* elmondott beszédjében. Már ebből a beszédből meg-

duk, hogy az angolok szemében a burok nem rendes képviselő felek, hanem guerillacsordák, amelyek ölnek, rabolnak, gyujtogatnak. Azokkal szemben, — jelentette ki Chamberlain, — minden fegyver megengedett.

Nemcsak Európa többi népeinek, hanem a ma uralkodó viszonyok szerint magának az angol közvéleménynek is ellenmondását hívja ki a minisztertanács határozata, mely a háboru befejezése helyett annak a végletekig való folytatását mondja ki. Ez pedig az angol nemzet részéről további áldozatokat jelent.

— Tehát ismét áldozatok? — sóhajják az angolok. — Hát az eddig meghozott áldozatok nem voltak elegendők? Az a sok élete virágjában elhullott angol ifju, az özvegyek, árvák könnyei, a sok millió angol font elpocsékolása: mind kevés! Ennél még több, még nagyobb áldozatra van hát szükség? A minisztertanács határozata tehát olaj a tüzre és az angol közvélemény, amely most elejtette *Bullert*, talán rövid idő múlva hasonlóan bánik el Chamberlain urral és miniszterházaival is.

Azokért a borzalmas és vérlázító kegyetlenkedésekért, amelyeket Kitchener Délafrikában végez, így áthárul majd a felelőség az angol kormányra is. Most már semmi remény sincs arra, hogy a háboru két esztendőnél előbb bevégeződjék. Az angol hatóságoknak az az eljárása, hogy a halálra ítélt rokonait, barátait és bajtársait rákényszerítik, hogy a kivégzésnél jelen legyenek, a legutolsó reményét is elveszi annak, hogy később állandó béke fog helyreállani.

Az angoloknak ilyen viselkedése a legszenvetemesebb boszu érzését keltette föl és még azoknál a nemzeteknél is, a kik eddig lojálisok vagy semlegesek maradtak az egész angol-bur háboru lefolyásával és sorsával szemben. És bár ilyen magatartás az oroszoknak nem igen tulajdonítható, mégis jellemző esemény ebben a tekintetben az a nagyszabású tüntetés, melyet Moszkvában ma rendeztek az angol konzulátus ellen.

Erre vonatkozólag tudósítónk azt táviratozza, hogy a konzulátus épületét a nép megrohanta, az ablakokat bevették, az épületeket megdobálták s plakátokat ragasztottak rá ilyen felirással;

Verje meg az isten az angolokat.

Mindebből pedig az következik, hogy ha az angolok tovább folytatják Haynau politikájukat, az európai közvélemény ellen nehezebb harcuk lesz majd, mint odalent Délafrikában, a szerencsétlen szegény burok ellen.

TANUGY.

(—) Tömeges előléptetés. A középiskolai tanári karban, mint a *Hircsarnok* című fővárosi könyvmatu lap jelenti, az időközben történt változások következtében egész sor előléptetés vált szükségessé. A közoktatási minisztériumban már dolgoznak az előléptők név orának összeállításán s a névsor már legközelebb megjelenik a hivatalos lapban.

(—) Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter *Blaha* Antal okleveles tanítót a zimánd-ujfalusi állam elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Ugron Gábor,

a székelyek hóhéra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 29.

Vasárnapi számunkban irtunk már Ugron Gábor nevezetes bank-manipulációiról, melylyel székely atyafiait a rabonbán valósággal koldussá teszi. E nevezetes takarékpénztári ügylet felől ma a következő épületes részleteket jelentik:

A Székelyegyleti Első Takarékpénztár, melyet — valaha a székely-nép szemefénye — Ugron Gábor alapított, tudja mindenki Udvarhely vármegyében, hogy kortescélokra használtatott ki. Ha pl. valaki nem arra szavazott, kire a főrabonbán kiánta, huszonnégy óra alatt a kölcsön fel volt mondva. Ezeknek a kisebb erőszakosságoknak sok szegény székely ember adta meg az árát, s keresi keserves kenyerét ezekért idegen országban. Sőt egyesek gyanuba is fogták, hogy az *Albina* tudtával üldöztek egyeseket az oláh pénzügyi karmai közé.

Kik állottak a pénzügyi élén? Olyan emberek, kikről általában tudva van, hogy Ugron Gábornak kreaturái, núséges szolgálói. Hogyan juthattak ezek oda? Egyszerűen úgy, hogy amidőn tisztujítások voltak, Ugron Gábor fölkereste és kerestette a részvényeseket s rábeszélte azokat, hogy adják át pár napra, a választásra részvényeiket. Az együgyű, jóhiszemű részvényesek lépre mentek és Ugron azokat állította a takarékpénztár élére, kiket akart. Nyilvánvaló, hogy évek óta a mérleg meg volt hamisítva, s csak így lehetett az, hogy még f. év áprilisában is tizenhat százalékos osztalékot fizetett Ugron bankja. Kell ennél nyilvánvalóbb ténye a megtévesztésnek, megkárosítani akarásnak?

E takarékpénztár a bukás útjára 1898-ban jutott, midőn Ugron Gábor, a vezérigazgató, megvette az almakereki birtokot kétszázezer forint. Természetesen először a birtokot jól megterhelte más kölcsönökkel, s midőn egyeb-ünnen nem kaphatott, felvett a saját bankjából kétszázezer frtot oly feltétellel, hogy havonta ezer forint tőkét és a megfelelő kamatot pontosan fizeti. Természetesen ebből a kétszáz ezer forint és kamatjából a mai napig egy fillért sem fizetett, sőt utazásai közben, kis papírszeleteken két-három ezer frtokat utalt ki, melyet gyakran a vasúti állomáson várt be, míg készpénzben be nem váltották. A saját bankjának háromszázhatvan ezer forinttal tartozik, olyformán, hogy összes vagyona előzetesen az Agrár-banknak, másodsorban egy másiknak és csak harmadik helyen van betáblázva a Székelyegyletinek.

Erdélyben mindenki tudja, hogy Ugron Gábor vagyoniilag teljesen tönkremegy és a nem érdekeltek szánják, sajnálják őt, de a székely kisgazdák a végletekig el vannak keseredve ellene. Jellemzi a helyzetet egy értelmes székely gazdának a kifakadása a *Bedő* Albert programbeszéde alkalmával. A székely eszeveszetten sir és átkozódik, meglátja *Bedő* Albert, s odamegy vigasztalni:

— Uram! Eladtuk ami kicsi vagyónunk volt, mert öregek vagyunk, ötszáz forintért, betettük a bankba, s ma mehetek koldulni öreg koromra. Keresse ki azt a törvényt, melyik visszaadja keserves keresményemet.

— Olyan törvény nincs, öregem.

— Hát akkor hol az igazság, hol a becsület? Így lehet megrabolni a szegény embert, hogy az urak annál többet költhessenek a máséból? Hozzák azt a sok törvényt rakásra,

de azokban nem gondoskodnak arról, hogy a szegény embert meg ne csalják — az urak.

Ilyen, s ilyenebb kifakadásaival támadott az elkéseredett székely képviselőjelöltjére.

Körülbelül nyolcezer székely kisgazda van 2000—3000—4000 forintig váltótartozással érdekelve, s ha most egyszerre felmondanak nekik, legalább kétezer azonnal itthagya hazáját, mert az utolsó talpalattnyi föld is ki van huzva lába alól. Nagy aratás lesz, s már is mutatkozik az *Albina* szives készsége a szegény megszorult kisgazdák felsegélésére. Itt is csak pusztulás vár a kisgazdára; amit meghagy Ugron Gábor, azt elviszi az *Albina*.

Wallburg báró letartóztatása.

(Főherceg fia a börtönben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 29.

Főrangú foglyot őriznek a budapesti ügyészség fogházában. *Wallburg* Ernő bárót, néhai *Ernő* főherceg morgantikus házasságából származó fiát tegnap hajnalban a laibachi törvényszéki vizsgálóbíró megkeresésére a budapesti rendőrség letartóztatta Alkotás utca 1. számú lakásán. Délelőtt 11 órakor már átkisérték a bárót az ügyészséghez.

A letartóztatott *Wallburg* Ernővel már több ízben foglalkoztunk. Mikor az apja, *Ernő* főherceg meghalt, gyermekei nemcsak rangját és címét, de vagyonát sem örökölték. *Ernő* főherceg nem kötött egyenrangú házasságot, hanem felsőbb engedelem nélkül vette el *Skublits* László zalaegerszegi földbirtokos leányát, *Laurát* s ezért az egész apai vagyon *Rajner* főhercegnek jutott. *Wallburg*gal annak idején egyezségi tárgyalásokba bocsátkoztak, de az egyezés nem jött létre, mert a báró horribilis összeget követelt végkielégítésül.

Az eladósodott *Wallburg*ot a budapesti törvényszék a tavasszal gondnokság alá helyezte és *Pichler* Győző országgyűlési képviselőt nevezte ki gondnokául, aki újabban ismét kísérleteket tett udvari körökben, hogy az egyezséget létesítse. Nem régen 1200 koronát folyósítottak. De ez a pénz arra sem volt elég, hogy a legszükségesebbeket fedezze. Az utóbbi időben *Wallburg* nagy anyagi zavarokkal küzdött és sok adósságot csinált. Hitelezői közül eddig azonban egy sem tett ellene lépéseket. Egyedül *Leidenfros* országgyűlési képviselő, akinek házában lakik *Wallburg* báró, tüzetete ki ellene az árverést házbértartozása fejében.

A laibachi törvényszéki vizsgálóbíró család és okirathamisítás vádja miatt kérte a budapesti főkapitányságtól a báró letartóztatását és kiadatását. Ez utóbbit azon a címen, hogy a báró osztrák állampolgár.

A báró csak néhány óráig maradt a rendőrségen. Délelőtt 11 órakor zárt kocsiban átkisérték az ügyészség fogházába. Itt *Puskariu* vizsgálóbíró délben felhozatta a zárkából és vallatni kezdte. Rejtelmessé teszi a Laibachból érkezett megkeresést azon körülmény, hogy *Wallburg* már öt esztendő óta nem fordult meg *Krajna* fővárosában és bár tudták, hogy Budapesten tartózkodik, mégis csak most kérték az elfogatását.

A laibachi törvényszéknél *Reich* Ottó dr. lovag, *Rajner* főherceg jogi képviselője okirathamisításért tett följelentést *Wallburg* Ernő báró ellen.

Reich dr. lovag most Budapesten tartózkodik. Az állítólagos okirathamisítás azokra az okmányokra vonatkozik, a melyeket *Wallburg* báró, *Vaszary* Kolos hercegprimás közbenjárása mellett, nagynehezen szerzett meg a laibachi plébániai hivatalnál. Ezek az *Ernő* főherceg és

Skubli's Laura házassági szerződését tartalmazák. A vizsgálatot vezető Puskáriu bíró első dolga az volt, hogy ezen okmányokat Wallburg bárótól elkobozta.

Ugyancsak Wallburg ügyében járt ma a fővárosban Schuckert bécsi rendőrtanácsos. — Schuckert a császárváros főkapitányságának megbízásából állítólag a bárói cím jogtalan használatáért panaszolta be Wallburgot. A rendőrtanácsos, ki a Hungária-fogadóban volt megszállva, ma este 10 óra 45 perckor visszautazott Bécsbe.

Wallburg Ernőnek felesége s hét gyermeke valósággal nyomorog. Az asszony ma a báró ügygondnokához Pichler Győző képviselőhöz fordult segítségért.

Mint budapesti tudósítónk táviratozza, laibachi távirat szerint a Wallburg bárói család több tagjának letartóztatása várható. Bécsi főúri körökben kizártnak tartják, hogy Wallburg meghamisította volna születési bizonyítványát.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Sasok, bohózat. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Sasok, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Délután: Molnár és gyermeke, színmű. Este: Zaza, színmű. (Páros bérlet.)
Szombat: Boszorkányvár, operette. (Páratlan bérlet.)

* Molnár László a Nemzetiben. Budapestről táviratozza tudósítónk: *Beóthy* László, a Nemzeti Színház igazgatója, a jövő évi január hó 1-étől szerződöttni fogja Molnár Lászlót, a kolozsvári Nemzeti színház tragikáját.

* Gonda István, Gonda László aradi színházi pénztáros fia szép sikereket aratott tegnap a budai várszínházban, a hol *Császár* Imre nővendékei léptek fel a *Fourchambault-család*-ban. A fiatal, széptehetségű színész-növendék játékáról a ma érkezett budapesti lapok nagy ismeréssel írnak. Egyhangulag konstatálják, hogy van benne humor és alakító tehetség. Játéka átgondolt, mozgásai ügyesek, szóval látszik, hogy igazi színészvér, aki elé szép jövő néz.

* Megszökött diszitő. Temesvárról jelenti tudósítónk: A repülő ballet egy kis szenzációval hagyta el városunkat. Az egyik callerina ugyanis megszöktette Jónást, a ki ugyan sohasem élvezhette a cethal gyomrát, miután a színházban a festett világ díszítésével foglalkozott. A szokatlan szöktetés annál szenzáció-sabb, mert Jónás nem Adonisz és a ballerina a direktorné szigorú Argus-tekintetű felügyelete alatt állt. Jónás ragyavert, csunya ember. A ballerina szöke angyal. Jónást neje és két gyermeke siratja. A ballerina bizonyára mosolyogva emelkedik most estende a szuffiták közé, a nézők nem kis bámulatára. Jónás azonkívül némi előleggel is követte a lég tündérét Nagyváradra. És ez az a pont, melylyel a rendőrség is foglalkozik. Hiszen természetesen, hogy a ballerínának lehet az előleget utólagozni, ezt *Makó* igazgató belátja. De előleggel eltűnni még utóvégre is merész és paragrafusba ütköző meggondolatlanúság. Eppen azért keresteti most a rendőrség Jónást, a kinek csak egy jó ötlete segíthet a veszedelmén: ha belemászik a cethal gyomrába.

* Mari Halton kalandja. Az amerikai szubrettet Ausztriában korántsem környékezik olyan ózattal rajongással, mint magyar földön. Bécsben leplezhetetlen kudarcot vallott és Innsbruckban, ahol mostanában vendégszerepel, majdhogya zajos tüntetés nem akadályozta meg további fellépéseit. Már napok óta híre járt a városban, hogy nagy tüntetés készül ellene. A szabadságszerető tiroli lakosság első sorban angol-ellenes gyűlöletének akart áldozni ezzel. De a direktornak egy szerencsés ötlete a tüntetésből evációt csinált egy szempillantás alatt. A közönség ugyanis zsutolásig megtöltötte a színházat és „munkára” készen várt. De ekkor szétnyílt a függöny és a direktor lépett a lámpák elé. Mindenki

azt hitte, hogy a művész lemondott az előadásról és a direktor ezt akarja jelenteni. Nagy csönben kezdett hát szólani a direktor:

— Tisztelt hölgyeim és uraim! Ugy értesültem, hogy önök nagy tüntetésre készülnek misz Mari Halton ellen. Nos, önök nagy tévedésben vannak. A missz kijelenti általam, hogy ő nem angol, hanem az Egyesült Államok leánya. Egyben bocsánatot kér önöktől, hogy az ő hazájában is angolul beszélnek.

A közönség egyszerre tomboló tapsban tört ki és — az előadás megkezdődött.

Mihály nagyherceg látogatása Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 29.

Mihály Nikolajevics orosz nagyherceg, I. Miklós cárnak egyetlen, még életben levő fia, ma délelőtt királyunk látogatására Budapestre érkezett. A nagyherceg inkognitóban jött, ezért a katonai diszfogadtatás elmaradt, de a király a pályaudvaron személyesen fogadta magas vendégét.

A nyugati pályaudvar környékét már reggel 9 órakor óriási közönség szállotta meg, hogy szemtanuja legyen az udvar érkezésének és bevonulásának. A pályaudvarra a hivatalos személyeken és a sajtó képviselőin kívül senkit sem bocsátott a rendőrség, mely *Kolossa* felügyelő vezetésével példás rendet tartott fenn.

A nagyherceg vonatának 10 óra 40 perckor kellett volna megérkeznie, de ma kora reggel *Ludvigh* Gyula főrend házi tag, az államvasutak elnök-igazgatója azt az értesítést kapta, hogy a vonat, melyen a nagyherceg utazik, Podwoliciskáról, illetőleg Oderbergből 48 percnyi késéssel érkezett Zsolnára. *Ludvigh* elnök-igazgató távirati rendeletére a vonat menetrendjét megváltoztatták és fokozott sebességgel sikerült a vonatnak 28 percnyi késést behoznia s így a kitűzött időnél a vonat csupán 20 perccel később érkezett a fővárosba.

A vonat késéséről értesítették az udvart, de azért ő felsége rendes időben, pont fél 10 órakor megjelent a pályaudvar kivályi várótermében *Paar* Ede gróf főhadsegéd és egyik szárnysegéde kíséretében.

A király orosz tábornoki egyenruhát viselt, prémes sapkát, szürke galléros köpönyeget, orosz nadrágot és hosszú száru lakkcsizmát. Mellét több orosz rendjel ékesítette.

Az udvari váróteremben ő felsége érkezésekor teljes díszben ott voltak: *Kapnist* Péter gróf bécsi orosz nagykövet, *Schilling* követségi tanácsos, *Roop* ezredes katonai attasé és *Ledow* herceg budapesti orosz főkonzul. Ezenkívül a vasut részéről megjelentek: *Ludvigh* Gyula elnök-igazgató, *Décsy* Lajos üzletvezető, *Daróczy* állomásfőnök és a hálókocsi társaság képviselőiben *Gerenday* László főfelügyelő és *Galla* felügyelő.

Pár perccel 10 óra előtt a perronon megjelent ő felsége, a kinek daliás alakja feltűnt az orosz egyenruhában is.

Pont 10 órakor robogott be a zsolnai gyorsvonat, a melyhez a nagyherceg külön kocsija volt csatolva. Ez a 700-as számú pompás szalonkocsi ugyanaz, a melyben *Wolseley* lord, az angol király külön követe, a trónváltás bejelentése végett az európai udvarokhoz utazott.

A vonat megállása után kiszállott Mihály Nikolajevics orosz nagyherceg, őlmagas, óriás termetű, hosszú ősz szakálu férfi, osztrák ezredének ezredesi ruhájában, mellén a Szent-István-rend nagyszalagjával. Egyenesen királyunkhoz tartott, a ki kétszer megcsókolta s igen melegen üdvözölte. Pár percnyi beszélge-

tés után a nagyherceg bemutatta kíséretének tagjait, a kik között vannak: *Chirinsky-Ochmatov* herceg tábornok főhadsegéd, *Vinspear* báró tábornok és ifj. *Tolstoj* Leó tábornok, a világhírű orosz író fia, továbbá *Zander* udvari orvos, két titkár és a személyzet.

A szolgálattelvő urak kölcsönös bemutatása után a király és vendége az ulvari várótermen áthaladva nyitott kocsiba ült és a sokaság éljenzése közben elhajtott.

A pályaudvarról a király fejedelmi vendégével a Bristol-szállóba hajtatott. Az orosz és magyar nemzeti színű lobogókkal földiszített szállónak *Ferencz József-rakodóparti* bejárója előtt óriási, jobbára elegáns hölgyközönség vörödött össze. Itt a rendet *Splényi* Ödön báró rendőrtanácsos tartotta fenn.

Pont tíz órakor harsány éljenzés hangzott föl. A király fogata hajtott be a Vigadó-térről a *Ferencz József-rakodópartra* és nyomban a többi udvari hintó robogott. A fogadó főbejárója elé érve, a diszszolgalatra kirendelt két gyalogos katona tisztelgett és a király kiszállott a hintóból. Mihály nagyherceg követte a felséget és karonfogva, a délszaki növényekkel díszített előcsarnokba vezette. Itt *Illits* József a szálloda igazgatója fogadta királyunkat és magas vendégét, akik nyomban a lépcsőn felhaladva, a nagyherceg lakosztályának szalonjába vonultak. Ide követték őket a kíséret és az időközben megérkezett *József* királyi herceg is.

Királyunknak és *József* főhercegnek látogatása a nagyhercegnél egy jó főúrára terjedt. Tizenegyedfél órakor a király és nyomában *József* királyi herceg a várba hajtatnak vissza Mihály nagyherceg a rendelkezésére bocsájtott udvari hintón déltájban viszonzta a látogatást úgy a királynál, valamint *József* főhercegnél, délben pedig a szállóban ebédelt.

Ugy volt, hogy Mihály nagyherceg ma este az operába megy, de itteni látogatása hirtelen rosszullete miatt elmaradt. Holnap délelőtt a király kíséretében megtekinti a tüzérszármányát s azután a park-klubba mennek dejeunerre.

HIREK.

Medem gróf gyilkosa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 29.

A budapesti államrendőrség közbenjárásával és ennek felfedezése folytán a new-yorki rendőrség elfogott Amerikában egy magyar származású fiatalembert, aki a *La Plata* tartományban *Medem* grótot borzasztó módon meggyilkolta.

Az elfogott rablógyilkost *Hattas* Aladárnak hívják, budapesti születésű, s néhány évvel ezelőtt a fővárosban egy Muzeum-köruti kereskedésben volt segéd. Később könyvelő lett, majd ács s három évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába. Itt alkalmazást nyert *Medem* grófnál, akinek a *La Plata* tartományban virágzó börtvényára volt.

A múlt év június havának végén *Hattas* egy kávéházban leitta magát s összeveszett ott gazdájával *Medem* gróffal annyira, hogy a veszekedőket el kellett egymástól választani. Ez időtől fogva *Medem* gróf is, *Hattas* is eltűntek.

A verekedés éjjelén *Medem* gróf gyára és háza leégett, a gróf holttestét pedig sok nap múlva iszonyuan megcsónkítva találták meg. A gyilkosság gyanúja elsősorban természetesen *Hattasra* irányult, az amerikai rendőrség azonban nem volt képes őt kézrekeríteni.

Néhány nap előtt a budapesti főkapitányság megtudta, hogy *Hattas* Aladárnak Budapestben lakó édesanyja *poste-restante* leveleket

küldöz fiának New-Yorkba. A fővárosi államrendőrség ezen felfedezést *kábel-távírat útján* haladéktalanul tudomására hozta a new-yorki rendőrségnek, amely Hattast tegnap tényleg *elfogta*.

A kézrekerített magyar származású gyilkos tagadja, hogy ő ölte volna meg Medem grótot.

— **Az országgyűlési szabadelvű-párt** holnap értekezletet tart, a melyen *Szell Kálmán* miniszterelnök üdvözlő beszédet mond a párt tagjaihoz. A beszédre a párt nevében *Horánszky Nándor* válaszol. Ezután az értekezlet megalakítja a tisztviselői kart és kijelöli a bizottságokba és a képviselőház tisztviselői karába választandó tagokat.

— **Gróf Széchenyi Pál halála.** *Szechenyi Pál* grófnak, az elhunyt miniszternek holttestét — mint budapesti tudósítónk táviratozza, — tegnap este tíz óra után a *Herczel-féle* szanatóriumból az *Entreprise* disz furgonján a földmívelésügyi minisztérium palotájába szállították, hol ma ravatalra helyezték. A minisztérium homlokzatán négy hatalmas fekete lobogó hirdeti a gyászt. A kapuzatot és az épület belsejében a lépcsőcsarnokot, a folyosókat mindenütt gyászdrapériákkal gazdagon díszítették és délszaki növényekkel ékesítették. A ravatalos terem a miniszter első emeletén levő, hivatalos helyiségének váró szobájában van. A ravatalos terembe a miniszter helyiségein keresztül lehet bejutni, melyeket szintén teljesen feketebe vontak. A ravatal délszaki növények, virágok és lobogó gyertyák sokasága között áll. Az ércoporsó magas gyászdrapériás emelvényen nyugszik. Körülötte a minisztérium gyásruhás szolgálói és az *Entreprise* házi tisztje őrködnek. A holttestet ma délelőtt a családtagok jelenlétében lefénnyépezték és aztán egve ráolmozták az üvegfedelet. A ravatalt 12 óra után a minisztérium hivatalnokai kara és nagyközönség tekintette meg. A ravatalt holnap 10—12 órák között tekintheti meg a közönség. A beszételés délután 3 órákor lesz és azután a koporsót Nagy-Cenkre szállítják. Koszorút helyezt a családtagokon kívül eddig a ravatalra: A földmívelésügyi minisztérium, a kertészeti tanintézet, a magyar élet és járadék biztosító intézet kormányzó testülete, az országos magyar gazdasági egyesület, *Révai Gyula* báró, stb.

— **A kisjenői petíció.** Budapestről jelentik: A mandátumok ellen naponta érkeznek be kérvények. Ma *Bánhidý Antal* báró kisjenői mandátumát támadták meg *Nagy Sándor* dr. aradi és *Szöllösy Dezső* dr. budapesti ügyvédek útján *Molnár Márton* és társai erdőhegyi lakosok. Kérvényük minden alaki kelléssel fel van szerelve s így a kir. kuria tárgyalása alapjául elfogadja. A kérvény ügyszám 91—901. sz.

— **A kaszárnya-átvétel.** Az aradi Fejérváry-kaszárnya átvételére alakított polgári és katonai vegyes-bizottság két nap óta folytatja az átvétel munkálatait. A teljes bizottság kiküldte kebeléből *Virág Lajos* főmérnököt és a katonai műszaki kiküldöttet, akik a helyszínen tartják a vizsgálatot *Tabakovits Emil* építő társaságában. Ha az albizottság munkájával készen lesz, újból összeül a teljes bizottság s akkor történik meg a végleges átvétel. A kaszárnyát tudvalevőleg *Tabakovits Emil* mérnök tervei szerint készítették, az alapozási és esztornázási munkákat pedig *Szirmay Antal* végezte.

— **Szerelmi házasság az udvarnál.** *Erzsébet Mária* királyi hercegnőnek, a kiből *Windisch-Graetz* hercegné lesz, hamar akadt követője, a szerelem ismét győzött a középkor udvari törvényein. Bécsből, udvari körökből híre jön, hogy *Károly Lajos* kir. herceg özvegyének, *Mária Terézia* kir. hercegnének egyik leánya legközelebb jegyet vált *Salm* gróffal. Károly Lajos kir. herceg családjában ez lesz a második szerelmi házasság, az első volt tudvalevőleg a trónörökös és *Chotek* grófnő házassága. *Salm* gróf és a királyi hercegnő, azt beszélük, régebben szeretik már egymást s a jeggyűrűt nekik is a királynak az az elhatározása szerezte meg, amely szentesítette *Erzsébet Mária* királyi hercegnő és *Windischgrätz* herceg eljegyzését.

— **Megtámadott mandátumok.** A kir. kuria iktató-hivatalába újabban *Kiss Ferenc* szolnoki képviselő mandátuma ellen érkezett be petíció és vele egyidejűleg *Zrumetzky Béla* választási elnök ellen is panaszt emelnek *Volentik János* és társai. A petíciót dr. *Mandel Sándor* szolnoki ügyvéd nyújtotta be. Nehány budapesti ujságot arról értesítenek, hogy *Werner Gyula*, a kinek magyar-igeni választását a választók petícióval támadták meg, Budapesten és ezenkívül egy meg nem nevezett vidéki városban adófizető lenne. Ezzel a hírrel szemben — jelenti fővárosi tudósítónk — az a tény áll, hogy a petíció nem azon alapul, hogy *Werner Gyula* adófizető-e vagy sem, hanem tisztán azon az érvénytelenségi okon, hogy *Werner Gyula* sem 1901. évre Budapesten, sem az ország semmiféle más választójegyzékében fölveve nincsen, miután felszólamlásával a Budapest székesfővárosi központi választmány által jogérvényesen el lett utasítva.

— **Czolgosz kivégzése.** *Mac Kinley* gyilkosát ma reggel 7 órákor végezték ki. A fogházak felügyelője október 15-én küldte szét a meghívókat annak a 26 személynek, kiknek a törvény értelmében jelen kell lenni a kivégzésnél. A kivégzés eljárást a következőképp állapították meg:

Reggel hat órákor a gyilkost hivatalosan fogják értesíteni, hogy ütött az utolsó óra. Akkor egészen új ruhát, fekete öltözetet kap és maga állapíthatja meg utolsó étkezése étlapját. Azonkívül dohányozhat is és az orvos rendelkezése képest szeszes italt is kap. Eközben a kivégzési helyiségbe, melyet folyosó köt össze a siralomházzal, bebocsájtják azokat, akik tanulhatnak a kivégzésnek, nevezetesen tizenkét esküdtet, az ügyészség és a védelem egy-egy képviselőjét, egy papot, több orvost, néhány elektrikus és néhány őrt. Mihelyt ezek egybegyűltek a villamos szék köré és egy elektrikus meg egy villamos kipróbálta az villamos telep állapotát, az igazgató néhány ór kíséretében benyit a siralomházba és a gyilkosnak felolvassa a halálos ítéletet, amely a következőleg hangzik:

New-York államnak isten kegyelméből szabad és független népe

az anburni államfogház wardenjának (igazgatójának) üdvözlését küldi.

Ezennel utasítatik, hogy ez évi október 28-án kezdődő héten az alulírt bírő által ma Czolgosz Leó F. ellen kimondott ítéletet végrehajtsa, intézjedék, hogy nevezett Czolgosz Leon F. tén át villamos áram vezettessék, mely elég erős legyen arra, hogy halált okozzon; az áram addig alkalmaztassék, amíg a nevezett Czolgosz Leon F. meghal.

Buffalo, 1901. szeptember 26-án.

Truman C. White,

New-York állam főtörvényszékének bírója.

Az elítéltnék megmutatják ezt az ítéletet és megkérdezik tőle, hogy tud-e olyat okot felhozni, a mely miatt az ítélet nem volna végrehajtható. Ilyen ok nem foroghat fenn, mert Czolgosz nem élt jogorvoslattal és kegyelmet sem kért. Az ítélet felolvasása után Czolgoszt a vesztőhelyre viszik. Ott egyes pap fogadja. Ez vigasztalja a delinkvenst, a kit közben a villamosszékhez kötöznek. A szénpálacákat a delinkvens fejéhez és combjához illesztik, fekete sapkát húznak a fejére és erre az igazgató az első

elektrikusnak ezt a szót sugja: „ready“ (kész.) Ebben a pillanatban jelt adnak a mellékszobában levő egyének, a ki megforgatja az átkapcsoló forgattyút; két szer egymásután. Most az orvosok odalépnek és megvizsgálják, hogy a delinkvens szíve ver-e? Ha igen, a mi igen ritka eset, akkor még egyszer megindítják az áramot. Hogy ki indítja meg az áramot, az titok marad. Ezt rendszeresen valamely fegyverre bízzák. Czolgosz teljesen el van zárva a világtól és semmi küldeményt sem kézbesítenek neki, még az öröknek sem szabad vele beszélniök. Pedig ezer és ezer küldemény érkezett számára virág, gyümölcs, levél stb. Ezek a küldemények legnagyobb részt *asszonyoktól* érkeztek, a kik valósággal rokonszenveznek a gyilkossal és vigasztaló sorokat írnak neki. Akadtak már viszont sokan, akik arra kérték az igazgatót, hogy alkalmazzon gyenge áramot, amely hosszasan kizozná a delinkvenst. Ezer és ezer ember kért engedélyt arra is, hogy a kivégzésnél jelen lehessen, de ezeket mind elutasították. Czolgosz holttestét a kivégzés után rögtön boncolni fogják.

— **Az ipari megrendelések.** *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter még a héten fogja a minisztertanács határozatához képest megrendeléseit megtenni. Szállítás iránti megbízásokat fognak kapni: a Ganz-gyár, *Weitzergyár Aradon*, a győri vasgyár, a Schlick-féle vasöntöde, a Danubius gépgyár, a Nicholson-gyár, a Vulkan-gépgyár, a budapesti szivattyu-gyár és a magyar fegyvergyár. Ezenkívül néhány textil és bőriparosnál szándékozik a miniszter megrendeléseket tenni.

— **Halálozások.** *Neumann Sebestyén*, katonai főállatorvos tegnap Budapesten nyolcvankétéves korában meghalt. Hosszu, hatvanké: évig tartó szolgálata alatt kiváló érdemeket szerzett. 1859-től ez évig Mezőhegyesen szolgált. A felség több ízben kitüntette; a katonai szolgálati keresztet, koronás aranyérem-keresztet és a Ferenc József lovagrendjét kapta a hazai lötenyésztes ügyében való szolgálataiért. A királynak ötvenkétéves uralkodói jubileuma alkalmából ama kevesek közé tartozott, akik aranyból vert szolgálati érdemkeresztet kaptak. Ravatalánál a közélet előkelőségei nagy számmal jelentek meg; a többi közt ott volt *Darányi* miniszter is.

Nagy György nyugalmazott államvasuti főkalauz élete 67-ik évében Aradon elhunyt. Szerdán délután 4 órákor temetik a Kiss-utca 3 házból.

— **Bandisták az iskolában.** Épületes esetet ír lapunknak szegedi tudósítónk. A feketeszéli tanyai iskolánál *Abrahám József* tanító az elmúlt vasárnap a tanítást megkezdve, észrevette, hogy az utolsó padban feltett kalappal egy tanuló hosszúszerű pipából füstöl. Figyelmeztette a magáról megfélemedező fiut, hogy az iskola szent hely, ahol mindenkinek illedelmesen és tisztességesen kell magát viselnie s ráparancsolt a 14—15 éves ismétlős tanulóra, hogy a kalapját és pipáját tegye le. A tanító, miután látta, hogy figyelmeztetésének és kérésének a fiu nem tesz eleget, feléje tartott s ki akarta az iskolából vezetni. Ezt látva, az elvetemült kanász és a szintén jelenlevő testvérücsöcs, bicskálkat vették elő, a pad tetejére felugrottak s ordították:

— *Nekünk a tanító, de még az Isten sem parancsol s ha idejön, leszurjuk!*

A tanító látva a botrányos esetet, a gyermekek édes apját elhívatta, akinek megjelenésére a gyermekek lecsillapultak. A tanító erről a főlháborító botrányról azonnal jelentést tett iskolai hatóságának s most türelmetlenül várja, vajjon kap-e olyan elégtételt s a suhancok olyan büntetést, amely mindenkorra elvonná az ilyen rossz természetű gyermekek hadakozási kedvét?

— **Ezeréves város.** *Briqen* osztrák város tegnap ünnepelte ezeréves fennállásának jubileumát. Az uralkodó ez alkalmából meleg hangú táviratban üdvözölte a város lakosságát.

— **Szelhámos apáca.** A salzburgi törvénysek két havi börtönre ítélte *Dobrowolny* Mária kolostorból megszökött apácát, ki több osztrák városban követett el nagyobb csalásokat. A 24 éves leány apáca ruhában járkált s így tettét annál könnyebben követelhette el.

— **Angol katonák ádámkosztümében.** *Klerko-dorp* transvaali város körül a bur katonák elfogtak 14 angol katonát, ezeket meztelenre vetköztették s így hajtották vissza az angol táborba. Az ádám-kosztümös katonák a 14-ik angol huszárezredbe tartoztak, 50 társuk meg akarta boszulni a sérelmet s megtámadta a bur csapatot, de pórul jártak, mert a burok őket is elfogták, levetköztették és úgy zavarták vissza.

— **Delyannis balesete.** A görög ellenzék vezérférfiát, *Delyannis*-t, tegnap súlyos baleset érte. Kocsikázás közben lovai megbokrosodtak s ő a kocsiból kifordult miközben súlyos csonttörést szenvedett. A beteg állapota felől a Párisban tartózkodó görög király táviratilag érdezősködött.

— **Az öngyilkos cipész-segéd.** *Schwarcz* Hermann cipész-segéd, aki *Landau* Samu cipésznek Salacz-utcai üzletében szombaton délután öngyilkossági kísérletet követett el, jobban van. A vágás, amelyet zsebkésével nyakán ejtett, bár erős volt, mégis begyógyul. *Rimanóczy* Zsigmond rendőrtiszt ma délután kihallgatta a kórházban *Schwarcz*ot öngyilkosságának szándéka felől. Azt mondja, hogy az elkeseredés vezette végzetes tetteire. A múlt héten nem dolgozott s ezért összeveszett gazdájával, aki egyuttal felmondott neki. Ez végkép elkeserítette a huszonegy év óta gazdájánál dolgozó segédet, s szombaton, mikor munkaeszközeiért elment *Landau* üzletébe, átvágta a nyakát.

— **Felrobbant udvar.** Nagy riadalmat okozott Budapesten ma délután a Kerepesi-ut 15. számú házban egy robbanás. Az udvaron végigvonuló csatornában a kiömlő gáz folytán robbanás történt. A felrobbant gáz óriási dőrejjel szakította fel az udvar kövezetét. Az ablakok betörték s mintha valami földindulás történt volna, az egész ház valósággal megrendült. A robbanás idején szerencsére nem volt senki az udvaron s így nem történt szerencsétlenség. A gázvezeték a csatorna mellett vonul el. Az egyik gázcső megrepedt s a kiömlő gáz a csatornában összegyülekezve, történt a robbanás.

— **Derek pap.** A chipsteadti lakosság panasszal fordult az egyházi főhatósághoz azért, mert papjuk örökösen részeg. A beadványban elősorolnak több esetet a pap botrányos viselkedéséből. Így egyszer mise közben összeesett s nem tudott a részegségtől felkelni. Máskor annyira be volt rugva, hogy nem találta az evangéliumban azt a részt, a melyet fel kellett volna olvasnia. A kedélyes papocskára a panasz szerint állandóan félvilági hölgyekkel volt körülveve s nem ritkán ezekkel jött a templomba.

— **Szerelmi dráma.** Linchen *Reith* Károly ismert nevű cipőkereskedő boltjában négy revolver lövéssel lett kegyveszt. *Dobler* asszonyt, egy nagy cég utazójának nejét, *Reith* a gyilkosság után önként jelentkezett a bíróságnál. Tettét azzal okolja, hogy az asszonytól nem tudott szabadulni. *Reith* nős ember és négy gyermek atyja.

— **Magyar orvosok Ausztriában.** Az osztrák kultuszminiszterium, mint Bécsből jelentik, az osztrák egyetemeken végzett magyar orvosok dolgában nagy feltűnést keltő határozatot hozott. A határozat megértésére utalnunk kell az eddigi állapotokra. 1899-ig teljes reciprocitás volt ebben a tekintetben Ausztria és Magyarország között, vagyis minden orvos, akár Magyarországon, akár Ausztriában végzett, az egész monarchiában bárhol folytathatott orvosi gyakorlatot, 1899-ben ez megszűnt s azok, akik 1899. január elseje után kaptak orvosi dip-

lomát, csakis Ausztriában, illetve Magyarországon lehettek orvosok. De azért továbbra is minden nehézség nélkül kaphattak orvosi diplomát osztrák egyetemeken a Magyarországon végzett orvosok. Az osztrák kultuszminiszter most még nehezebbé tette a magyar orvosoknak, hogy osztrák egyetemeken orvosi diplomát kapjanak. Elrendelte ugyanis, hogy az ausztriai egyetemeken csakis osztrák állampolgárokat lehet orvosdoktorokká promoválni. Az osztrák egyetemen tanuló magyar állampolgárok, kik Magyarországon nem folytathatnak orvosi gyakorlatot, most már kénytelenek lesznek osztrák állampolgárságot szerezni, de még az Ausztriában praktizáló magyar orvosok sem folytathatják az orvosi gyakorlatot, hacsak osztrák állampolgárságot nem szereznek.

— **Halál az oltár előtt.** A frankfurti székesegyházban tegnap *Bernhard* plébános misézett. Egyszer csak föltűnt az ájtatos gyülekezetnek, hogy a pap szokatlanul hosszú ideig térdel az oltár előtt. Többen hozzástettek s csak akkor vették észre, hogy a plébánost megütötte a szél. Haldokolva vitték ki a tempiómból s amire kiértek vele, már kiszendvedt.

— **A férj merénylete.** Ma reggel véres merényletet követett el Budapesten egy elkeseredett férj a felesége ellen. *Schwarcz* Sámuel pincért elhagyta a felesége, mert az kicsapongó életet élt. Az asszony a Csömöri-ut 46. sz. alatt levő fűszerüzletben kapott alkalmazást, ahol lakott is. *Schwarcz*, akinek a Dob-utca 18. szám alatt van a lakása, többször kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de az asszony nem hallgatott a könnyelmű ember szavaira. *Schwarcz* erre bosszút esküdött. Ma reggel lesbe állt a Csömöri-ut 46-ik számú üzlet előtt s amikor 6 óra tájban kinyitották a boltot, berohant és egy élesre fent konyhakéssel összeszurkálta az asszonyt, aki egyedül volt az üzletben. Az asszony segélykiáltásaira a járókelők berontottak a boltba s a dühöngő embert lefekték. A szerencsétlen nő akkor már több súlyos sebből vérezve, eszméletlenül esett össze. A mentők a súlyosan összeszurkált asszonyt a Rókusba vitték, a merénylő férjet pedig a rendőrség letartóztatta.

— **Medve a börtönben.** A tullni fogházban különös fogoly van. A rendőrség kóborlás miatt letartóztatta *Labitsch* József medvétáncosaitót s medvéjével együtt bezárta mindaddig, míg szülőhelyéről Boszniából értesítést nem kapnak személye felől. A medve ellátása azonban oly sokba került, hogy a rendőrség *Labitsch*ot szabadlára helyezte, de a városból nem szabad neki távoznia, hanem egy drenában produkálja magát. *Labitschnak* okmányát a medve állítólag a börtönben lenyelte.

— **A fejetlen ember.** Párisban történt a minap a következő eset: A Lambert-negyed rendőrbiztosához egy ember állított be, ki egy nemespapirból készült fejét szorongatott a hóna alatt. A papirfej nyaka egészen be volt mazolva vérrel. A különös ember odaállt a rendőrtisztviselő elé és komény hangon így szólt:

— Elgazolt egy kocsit és lemetszette a fejemet. Itt van. — És e szavakkal a fejét odatette a tisztviselő elé.

Ez rögtön látta, hogy örüttlél van dolga és szep szerével el akarta csalogatni az örültekhez. Azt a tanácsot adta tehát neki, hogy jó lesz, ha egy orvoshoz mennek, az majd ismét a helyére varrja a fejét.

— Ohó! De már azt nem teszem! Örülök, hogy megszabadultam a fejemtől, most legalább nem lesz többé se fejfájásom, se fogfájásom.

A rendőrbiztosnak csak nehezen sikerült az elmeháborodottat a kórházba vitetnie.

— **Képremből földműves.** Mint Temesvárról jelentik, *Zsivojnovics* Mián banyastyeyi földművest, az uralkodóház tagjai ellen elkövetett sér-

tés miatt vád alá helyezték. A vétséget azzal követte el, hogy *Ramisavljavics* vendéglős ivószobájában néhai Rudo trónörökös és Stefánia arcképét keresztűszurkálta késsel és egy ócska karddal szétvagdalta, miközben szitkokat szórt ellenük. — *Zsivojnovics*ot már bekisérték az ügyesség fogházába.

— **Öngyilkos katonák.** Königgrätzben *Sajcek* gyalogos katona és *Procamik* tüzér leugrottak a kaszárnya harmadik emeletéről s mindkették szörnyet haltak. A különböző kaszárnyákban elkövetett két öngyilkosság között állítólag összefüggés van.

— **Tizenötzör a keresztvíz alatt.** A london, rendőrség a minap letartóztatott egy szédelőt a ki valósággal iparszerűleg változtatta a válását. Az illetőt *Guhlmann* Móricnak hívják, Lengyelországban született és a zsidó vallásban növekedett, mignem tizenöt éves korában áttért a keresztény vallásra. Attól fogva rövid pár esztendő alatt vagy tizenötzör vetette alá magát a keresztelés szertartásának, persze mindannyiszor úgy, hogy megtéréseért kisebb-nagyobb pénzösszeget kapott azoktól a jámbor leikektől, kik a prozelita-csinálásban gyönyörűségüket találják. Tekintve azonban, hogy ebből a „buzgó“ keresztelkedésből még sem tudott megélni, az át- és visszatéréseket még más csalásokkal is, nevezetesen pedig ékszer-lopással kötötte össze és így végigvándorolta Európát, mignem Londonban horogra akadt és most a rendőrség előtt tesz gyónást.

— **Sok a fegyenc.** Erdemes szállitmány ment a napokban Hamburgon keresztül. A celloi fegyház annyira megtelt rabokkal, hogy helyszűke miatt 58 rabot el kellett szállítani Rendsburgba. A rabokat egymáshoz láncolva szállitották a városon keresztül. A érdekes látványoknak természetesen sok nézője volt.

— **Eletunt magánhivatalnok.** Az éjszaka egy óra tájban Budapesten a Millenium-szállodában *Weiner* Ádám 29 éves magánhivatalnok föblelte magát. Könnyebb sérülésével a Rókusban ápolják.

— **Amerikai élelmesség.** Egyik előkelő lorelli bankházból a pénztáros egy millió dollár elikkasztása után megszökött. A sikkasztó neje a bankkal kiegyezett olyképp, hogy visszaad 800.000 dollárt, ha férjét nem jelentik fel. A bank belement az üzletbe s ily módon a sikkasztónak 200.000 dollár tiszta haszna van s még nem is kell félni a büntetéstől.

— **Kossák József csász. és kir. udvari fényképész** Templom-utca 2. szám. Felvételeiket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. üzletfeleink szives tudomasára** hozzuk, hogy *Révész* Nandor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Jótekonyság.** Az aradi polgármesteri hivatalban ma egy ismeretlennek maradni óhajtó uriember 60 koronát adományozott egy elvesztett fogadásból kifolyólag az árvaház alapja javára.

— **x— A nagyérdemű közönség b. figyelmébe** ajánljuk a helybeli szolid és törekvő Czigelbrier Győző vaskereskedő céget vaskalyhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű eszerszámok bevasárlása céljából.

MULATSÁGOK.

(=) **Az aradi székely-otthon** f. év november hó 9-én a Vadember vendéglő külön zárt helyiségében családias jellegű házi estélyt rendez. A kör vigalmi bizottsága által összeállított műsor minden egyes pontját jeles műkedvelők töltik ke. Tekintettel arra, hogy e kedélyesnek ígérkező mulatság a kör működését a társadalom terén ismertetni óhajtja, a belépés díjtalan lesz. Ugy hisszük, hogy ez idényben számos látogatója lesz a Székely-otthonnak. Máltán meg is érdemlik ezt széke-lyeink, kiknek működésük minden mozzanatát a hazafiság, egyetértés és összetartás jellemzik, megtakarított filléreiket pedig a jótekonyság oltárára áldozzák. Tebát ez idényben sem fog kudarcot vallani az a leikes kis csapat, melyet vezetője, *Benkő* Gyula, a kör elnöke, működésével vonz az aradi Székely otthonhoz.

Kérek egy kis tüzet!

(Az archos nyomott szivar.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 29.

A rendszeresen dohányzó embereket sokat bosszantják az ugynevezett *kocadohányosok*, a kiknek soha sincs gyufájuk.

Egy skatulyában nyolcvan gyujtó van s a kocadohányosok, ahelyett, hogy két fillérért egy skatulya gyufát vásárolnának, nyolcvanszor ug ranak inkább ismeretlen emberek elé, a kiknek füstől a szivájuk s meghajtják magukat néha arrogánsul, néha udvariasan:

— Kérek egy kis tüzet!

A szivaros férfiú ilyenkor savanyu arcot vág, kénytelen-kelletlen nyújtja szivarját s bosszankodva szemléli, miként törli-zuzza össze kacér trabukkóját az ismeretlen ur vézna portorikója.

Nem csoda, ha nyolcvan esetben egyszer a kocadohányos porul jár, ideges emberre akad, a ki visszautasítja, vagy kigunyolja.

Sz. S. nagyváradi kereskedő szenvedélyes dohányzó, miért is gondja van arra, hogy mindig legyen gyujtó a zsebében. R. Gy. hivatal-szolga a vasárnapi pipások egyik diszpeldánya, a ki már sok bosszuságot okozott a dohányzó embereknek.

Augusztus 9-én a két ember szemközt találkozott a korzón. Sz. S. kéjjel pőfékelt, R. Gy. pedig kihuzott zsebéből egy becsületos polgári bőrszivart s mivel nem volt gyujtója, a kereskedő elé állott.

— Kérek egy kis tüzet! — szolt s már is Sz. S. kubája után kapott.

A kereskedőt felbőszítette a tolakodás, de ezért nyugodt hangon válaszolt:

— Vegyen magának gyufát. Nem adok én tüzet. Nem hagyom összetörni a szivaromat.

A hivatal-szolga kurtán, furcsán, de elég durván rivalt reá az égő szivaros kereskedőre.

— Szemtelen!

— Nesze tűz! — felelt most a sértett Sz. Gy. és az égő szivarját R. Gy. orra hegyére nyomta.

Fájdalmas kiáltásba tört ki a hivatal-szolga, a kinek megperzselt orra hegyén legott egy szőlőszem nagyságu fehér hólyag keletkezett. Azután először is az orvoshoz futott, majd a járásbírósnál keresett elégtételt, a hol feljelentette tüzes ellenfelét.

A járásbíró előtt a vádlott hosszabb fejtegetésbe fogott, a melyben azt akarta bizonyítani, hogy a dohányos embereknek mennyi bosszuságot okoznak az ilyen kocadohányosok, mint a panaszos, a kik sohasem tartanak maguknál gyufát.

A bíró nem volt hajlandó végig hallgatni ezt a különben érdekesnek ígérkező értekezést, hanem röviden megkérdezte a vádlottat, hogy bü nősnek érzi-e magát?

— Elismerem, hogy megperzseltem a panaszos orrát, de nagyon ingerült voltam akkor, mert szemtelennek nevezett.

— Nem igaz, nem neveztem szemtelennek, — vágott közbe a panaszos, — nincsen rája tanuja.

Sz. Gy.-nek tényleg nem volt tanuja, mig a hivatal-szolga sérelme mellett még most is tanúságot tett egy sebforrás, melynek kissé komikus a hatása.

A vádlott beismerése alapján a járásbíró-ság 50 korona pénzbírságra ítélte Sz. Gy.-t, a melyet le is fizetett.

A törvényszéki palota előcsarnokában a perzselt orru hivatal-szolga kaján mosolylyal állt az elítelt kereskedő elé s konfidensen incselkedett vele:

— Kérek egy kis tüzet!

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőti 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.38
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.54
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.05
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.58

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, október 29.

Enyhe időjárásunk van, néhol esik is, de a gazdát munkájában ez nem gátolja. A kikelt buza szépen erősödik.

A hozatal nagyobb mérvet kezd ölteni, jól lehet az áral szilárdan tartósak, a kereslet még gyenge.

Külföldi ár emelkedések valószínűleg visszhangra fognak nálunk is találni és a lisztkeresletre megindul a buza-üzlet is, mely már igen kívánatos lenne.

Mintegy 1000 métermázsas buza és 1500 métermázsas tengeri került eladásra.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű	7.40—7.50.
Buza közép minőségű	7.20—7.30.
Uj tengeri	3.70—3.80.
Rozs	6.10—6.20.
Arpa	5.20—5.30.
Zab	6.20—6.30.
Az irányzat szilárd.	

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 29.

Déltőzsde. Buzakinlat mérsékelte, a vételkötés gyöngye. Bányadi irányzat mellett 18,000 métermázsas került forgalomba, gyöngén tartott, közben valamivel olcsóbb árakon. Egyéb gabonafélék közül zab változatlan, a többi bányadi. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.35—8.36
Buza 1902. áprillisa	7.14—7.15
Rozs októberre	7.31—7.32
Rozs 1902. áprillisa	5.12—5.13
Zab októberre	
Zab 1902. áprillisa	
Tengeri szeptemberre	
Tengeri 1902. májusra	

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.40—8.41
Buza 1902. áprillisa	7.19—7.20
Rozs októberre	7.38—7.39
Rozs 1902. áprillisa	5.16—5.17
Zab októberre	11.75—11.80
Zab 1902. áprillisa	
Tengeri szeptemberre	
Tengeri 1902. májusra	

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	616.75
Magyar hitelrészvény	633.—
Lezárt bank részvény	410.—
Rima-Murányi vasúti részvény	424.—
Osztrák-magyar Államvasúti részvény	618.50
Közúti vasút	557.—
Városi villamos vasút részvény	290.—

S z e s z ű z e t.

— Október 29. —

Mai jegyzéseink: Készárt nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 119 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/a, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák: 13.80—13.— korona mmásanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 29. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 72—83 fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 91—92 fillérig, Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 91—92 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Kerpel Izsó

kölcsondkönyvtárába

a következő

ujdonságok és pótlások érkeztek!

Beniczkyné: Minden áron, Hanna, Az első nyom, *Ohnel*: A könnyüvérvűek, Szomorj: Párisi mesék, *Lermina*: V. A., *Márkus*: A kis Magda, *Bernard*: A koros hölgy, *Eötvös Károly*: Emlékezések, Magy. alakok, *Szabados*: Leányok, asszonyok, *Gorkij*: Csudra Makar, *Turgenieff*: Füst, Lie: Az elátkozott, *Bródy*: Arva leányok, *Sirven*: Két férj, *Braddon*: Honora titka, *Rákosi*: A bujdosó győzelme, *Matters*: A tükörből, *Crawford*: A király gyermekei, *Suvorin*: Századvégi szerelem, *France A*: A vörös liliom, *Prévost*: Laura hugom, *Crocker*: Két férfi, Két ur szolgálja, *Bourget*: A különö. *Barilli*: Doderó kapitány, *Vértesi*: A szerencse fia, *Montépin*: Szőke boszorkány, *Göre G.*: Bolygás az világban, *Mirbeau*: A szobalány naplója, *Marlitt*: Tizenkét apostol, *Ford*: Két házasság, *Carlyl*: A francia forradalom, *Serao*: Aranyborjú, *Utolsó napsugár*, *Bacot*: A titokteljes nő, *Mayer*: Onceses, *Bánfi*: A barlang titka, *Baróti*: Bandi, K. Nagy S.: A 101-ik árva, *Vaszkó*: Küzdelem a létért, *Gaal*: A pincszoba, *Tábori*: Mátvás ifjusága, *Tutsek*: Evike vándorlásai, *Alcott*: A kis rózsza stb.

Námetben: *Kremitz*: Sein Brief, *Spaltgen*: Des Amerikaners Wort, *Plain air*, *Steinau* Tausendschön, *Tinsean*: Versiegelte Lippen, *Wachenhusen*: Gesch. e. Schönheit, *Der Backfisch*, *Der Anekdotenfreund*, *Spielbag*: Prokl. Naturen, *Marsch*: Die Todtenhand, *Bülöw*: Im Hexentlion, *Schubia*: Grfin Erika, *Fokt*: Der Postilion, *Braddon*: In Acht u. Bann, *Wolzogen*: Die Kinder der Excellenz, *Wood*: Auf der Fährte, *Voss*: Kinder des Südens, *Psyche*, *Sienkievic*: Hanna, *Reade E.*: Einfach Herz, *Philips*: Wie in einem S. iegel, *Mariot*: Caritas, *Multatuli*: Hewelaar, *Die Abenteuer d. kl. Walter*, *Mirbeau*: Tagebuch v. Kammerjungfer, *D. Garten der Qualen*, *Proel*: Leute v. Heute, *Sacher M.*: Entre-nous, *Wolzogen*: Die arme Sündenlerin, *Kaviar-Kalender*, *Heimburg*: Hilgendorf, *Amyntor*: Persiens Streitleben, *Sienkievic*: D. Urtheil d. Zeus, *Garborg*: Bei Mama, *Schubin*: Oesterreich, *Oertzen*: Glückl. Hand, *Hamsun* *Knut*: Victoria, *Ijjs*, *Iratok*: Klement, *Rhoden*, *Helm* stb.-tól.

Francziában: *Daudet*: L'immortel, *Gyp*: La paix, *Les bons Docteurs*, petit bleu, *Professionel lover*, *Ces bons Normands*, *Prévost*: L'heureux ménage, *Hire*: Maitresse de roy, *Montifaud*: La chaire, *Ormeuil*: Le boudoir, *Viollis*: La recompense, *Feuillet*: L'histoire d'ue Parisienne, *Ivel*: Demi-femme, *Delaclous*: Les liaisons, *Anatole France*: Le mannequin, *Mendés*: Hist. d'amour, etc.

Angolban: *Ouida*, *Bimbi*, *Collins*: After dark, *The black robe*, *Mary*: A hidden terror, *Gaskell*: Cousin Phillis, stb.

Kölcsondíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsondíj a tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták. Az összes potjegyzékek megjelentek és ingyen kaphatók.

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény és történet. —
Ira: **Theuriet André** (Párizs.)

IX.

Az államcsíny híre sokkal nagyobb hatásal volt Etienne Mangarsra néve, mint a csatlóban gyantottak. December 3-án este anyjának sikerült megakadályozni, hogy ki ne menjen, de másnap már reggel az utcán volt. Az első ember, a kivel találkozott, Celestin Tiffeneau volt. A regény fia egész éjjel virrasztott. Megrémült tanúvallomásaik valészínű következményeitől, meg néznek sem mert szólni, egész éjjel nem bírta szemét lehunyni, s hosszú sorány arca eszta gyötreimelt.

— Ugy látszik, hogy nyugtalan, mondá Etienne, talán neje beteg?

— Nem, köszönöm Etienne ur, nőmnek semmi baja: nem róla van szó... De amugy is mily szerencsétlenség!... Tudja, Desroches Teréz kisasszony, ki lakodáimon volt...

— Mi történt vele? kérdezte Etienne elhalványodva.

— Atyját ma reggel elakarták fogni.

— Hogy lehet ez? — Bizonyos benne?

A szerencsétlen Celestin nagyvonalú bizonyos volt benne: legalább lelkiismeretének szemrehányásai bizonyosnak mondták. Meg maga előtt látta az alprezót s az egész szöveget s lefolyózkodott arcát, s mint a kihágatási terem zöld asztalán ültek, míg egy irnok az ő vadon tanúvallomását írta. Azonkivül az egyik levele hordó meg hainában csodálkozva láttu elakadni a Desroches-ház előtt: nem volt tehát kétség, hogy az orvost elakarták fogni, mielőtt kikerül.

— Szegény kisasszony! folytatá Celestin, elképzelhet, mennyire megijedt... S mit lehet ő most magára hagyva ilyen korban!

Etienne nem hallott rómbel. Első bizonyosításra engedve a XIII. Leis-utca irányába tartott. A negyed meg egészen nyugodt volt. Az ablakokból szorongók hajlottak ki, az utcan csoportok állongtak, s a Desroches-házai beértek, melynek rász kérésse tárgy-gyűve maradt. A fiatal ember oda szegedt. A köznyelben a megremült szolgáló ravart arckifejezéssel köhögött föl-át, szemét rabs ujjával tördögelt.

— Hol van Desroches doktor? kérdezte Etienne.

— Doktorját elfoirta, — felelet helyett válaszolt.

— Elfogták?

— Elakarták fogni, de már nem találják itt, szegény ember!

— S Teréz kisasszony?

— Főnt van.

Gyorsan fűment a lepcsőn s az orvos szobájába lépett. A szoba meg a rendőrség garázdálkodásának nyomán megminta: itt kühözött dorok, ott két szegyszertvények, amott a földön szeszest papírok. Mígban a halban mindent összehánytak s a fiatal leányt kíméletlen vallatás alá fogták, a rendőrbiztos állavozott s megpróbálta, hogy az orvos elöl. Teréz egy kedélyben áll, homlokát kezébe mélyesztve, tekintetét az étes szobában lártatva. A leányok szava lassan megfordult s mikor Etienne Mangars elreverte, hosszú arckifejezéssel emelkedett föl.

— Hogy merészel itt megjelenni? meremk talat én is keresni! Na atyámat!... Ha isten kedvében állomékul, ellenségei nem fogják rástadni.

— Azt felelem, hogy elfogták, felelt Etienne, s azert haragkodtam rá, hogy felakartam.

Hetegnél kezdett s lebeszárta lescsöveg: Teréznek kühöz megremés pillantása megremegte.

— Mit? mit? leány kacsért gúnyalossan?... Tegnap én lettem volna a mi tud.

— p' kühöz Etienne szegény el-e lesz én mit sem tudtam csak.

— Ugyan minek tagadja! válaszolt Teréz haragosan, én semmit sem tudott, még annyit sem, mint Celestin Tiffeneau... Mind a ketten be voltak avatva az ön atyjának eláruló szándékába.

— Az én atyámnak?... A fájdalom elvakítja önt kisasszony, ugyan hogy tetelezhettem volna fel atyámról ily alávalóságot.

— Mangars urat mindenre képesnek tartom. Atyám látása nem volt neki kellemes: terhére voltunk s most megszabadult tőünk.

Etienne komoran hallgatta, míg Teréz az ésszetépett papirdarabokkal borított íróasztal mellett állva, egy újságdarabot morzsolit össze ujjai közt.

— Micsoda bizonyosságai vannak ellenünk? mormoló Etienne.

— Tegnap, az ön atyja az enyémet feladta az a prefekturán: Tiffeneau urat magával vitte, hogy szavaira hivatkozhassék s az elfogatási parancsot az ő tanúbizonyossága alapján adták ki... Kérdezze csak meg Celestintól s ha ura még teljesen el nem rontotta, meg fogja vallani az igazságot.

— Ez gyálatos lenne!

— Az is... De végre, teré hozza szemoruan, mire való ez a magyarázat? Hagyjon magamra, faradt vagyok... Elhagynom e vidéket s csak egy vágram van, hogy eileksem a Mangars nevet s mindazokat, kik ezt viselik.

— Kisasszony, mondá Etienne remegő hangon, ha igaz, a mit állít, akkor nincs jogom szemére hányni... De azért szabad kétkednem; de ha igaz volt, ha atyámnak csakugyan meg volt az a gyálatos haituma, mit neki tulajdonít, a leges többre esküszöm, hogy esug helyre fogja hozni az általa elkövetett rosszat, vagy semmi köcünk sem lesz közöttünk egymással...

Meg egyszer utóllára akart Teréz tekintetével találkozni, de az elfordítá fejet. — Etienne erre gyorsan távozott s az utcára ért. Cs percz múlva szét hántak előcsarnokában volt, harsogva nyitotta ki az ajtó s kopogás nélkül lépett be a bankár szobájába.

(Párizsba követték.)

Városi színház.

Bécs 30. sz. Parsok.

Szerda, 1901. évi október hó 30. in.

A Sasok.

Vigantok s felvételök: Irta: Önköl S. és Károly V.

SIEMÉLYEK:

Prinyó János	Leónó Gy.	Bakos János	Róme A.
Leónó József	Ágoston József	Liska János	Kunlóczy I.
Sz. Barnabás János	Prinyó János	Lányi János	Sz. István
Sz. Péter	Pálffy J.	Falva Mihály	Gyurcsák J.
Sz. Miklós	Nemes S.	Mészáros János	Gyurcsák János

Kezdés 7 órákor.

NAPIREND.

Kezdés 8 órákor. Szerda. Rom. k. k. napkor: K. k. v. v. v. — Prinyó János napkor: K. k. v. v. v. — Gyurcsák János napkor: K. k. v. v. v. — A sasok 8 óra 30 perczkor kezdődik 4 óra 20 perczkor — A holdok 8 óra 30 perczkor kezdődik 8 óra 30 perczkor.

Megj.: Kezdetben reggel 7 órákor 700 milliméter, délután 2 órákor 700 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órákor 10 — 10, délután 2 órákor 10 — 14,5. — Szél: Kezdetben az észak-keleti szél, 2 órákor délkeleti szél, délután 2 órákor keleti szél. — Csapadék az egész 24 órában 0 percz.

Megj.: A kühöz megremés pillantása megremegte. — Etienne komoran hallgatta, míg Teréz az ésszetépett papirdarabokkal borított íróasztal mellett állva, egy újságdarabot morzsolit össze ujjai közt.

Megj.: Micsoda bizonyosságai vannak ellenünk? mormoló Etienne. — Tegnap, az ön atyja az enyémet feladta az a prefekturán: Tiffeneau urat magával vitte, hogy szavaira hivatkozhassék s az elfogatási parancsot az ő tanúbizonyossága alapján adták ki...

Megj.: Mire való ez a magyarázat? Hagyjon magamra, faradt vagyok... Elhagynom e vidéket s csak egy vágram van, hogy eileksem a Mangars nevet s mindazokat, kik ezt viselik.

Megj.: Kisasszony, mondá Etienne remegő hangon, ha igaz, a mit állít, akkor nincs jogom szemére hányni... De azért szabad kétkednem; de ha igaz volt, ha atyámnak csakugyan meg volt az a gyálatos haituma, mit neki tulajdonít, a leges többre esküszöm, hogy esug helyre fogja hozni az általa elkövetett rosszat, vagy semmi köcünk sem lesz közöttünk egymással...

Megj.: Meg egyszer utóllára akart Teréz tekintetével találkozni, de az elfordítá fejet. — Etienne erre gyorsan távozott s az utcára ért. Cs percz múlva szét hántak előcsarnokában volt, harsogva nyitotta ki az ajtó s kopogás nélkül lépett be a bankár szobájába.

November 9. Megre bizottsági tagok választása. — Aradi székely-ortbon bizottsága (Vadember).
November 10. Aradi alkalmazottak takarékszegegy- és hitellegyetének alakuló közgyűlése délután 3 órákor (Városház).
November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.
November 28. Barmester Willy hangversenye délután 4 1/2 órákor (Feber Kereszt).

NYILTÉR.*

Divat- és kalengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbított Szőnyegosztály:

- Smyrna-szőnyeg.
- Argaman-szőnyeg.
- Arminster-szőnyeg.
- Velvet-szőnyeg.
- Tapestry-szőnyeg.
- Kidderminster-szőnyeg.
- Hollandi-szőnyeg.
- Juta-szőnyeg.
- Ágy- és fali-szőnyeg.
- Peluche-függöny.
- Szövet-függöny.
- Csipke-függöny.
- Ágy- és asztalterítők.
- Flanell- és utazó takarók.
- Lópekréc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kalengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Debra.

Üzletváltoztatás.

Vas szerencsém a n. é. hűgységesség szives tudomására hozni, hogy a kühöz megremés pillantása megremegte volt.

festékraktáramat

a mai napkor

Boros Beni-ter 6. szám alá

(a Széchenyi földalattival szemben)

helyeztem át

Miköz kerem a n. é. közlenség kerem a partingásai is, megremés pillantása megremegte Arad 1901. okt. 26.

alkalmazottak

Braun N. Antal.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságát, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbizonytalanabb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihagások folytán nem bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból ehatározza az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkiéért ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihagásokból származó nem bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer körvonalaként azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute az által jelzett címre, a honnan a csomagot regionál elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik keresetvesztésből az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rejtélyes bajból otthon. Az intézet kivetelt nem tesz. Mindenki írhat érte háromszor magyarul, mire utóirtás mellet postafordultára egy ingyen csomag orvosságot s ap magyarázó könyvvel együtt, írjon meg ma. A csomag egy szepen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megnézni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49, Electric Building, Fort Wayne, Ind. Amerikai. A levelet mindig becsomagolva küldjék.

1841

3881—1901. évi sz. Árverési hirdetmény.

A borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy az Kovács Károlyné szül. Jászai Viktória temesvári lakos végrendeletének, Kovács Károly temesvári lakos végrendeletének szentelő által 1901. évi november hó 15-én kelt végrendeletéből és végrendeletének végrehajtási ügyében a visszatérési elrendelés, miszerint folyton az aradi kir. törvényszék, a borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság és a szülő-öröklési bíróságok között a 1881. évi november hó 15. napján kelt végrendelet alapján a következő feladatok által fog adósnak egy részét:

1. Ha a kihirdetés után feltételek nem teljesülnek az árverésről szólóan a kihirdetés után adósnak fog adósnak.
2. Árverési kiírások tartalmak az megadott becslésnek 10%-át, vagyis 45 korona 10 fillér, 5 korona 50 fillér és 12 korona 30 fillér kiegészítéssel, vagy az 1881. november 1-én kelt 1883. számú kir. rendelettel módosított rendelet 8. §-ában kifejtett szabályok szerinti.

papíroan a kiküldött, kezelve letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszoigáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1891. december 6-án 39425. igazságügyminiszteri sz. a. kelt rendelkezésben előírt módon a bányai kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletben fogja beszámítani. Kelt Borosjenőn, 1901. évi szeptember hó 22-ik napján, a borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság

Bittó, kir. járásbíró.

5368—1901. évi sz. Árverési hirdetmény és kivonata.

A borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Parlovsz Constantin pankocsi lakos végrendeletének, Paár József székelyvárosi lakos végrendeletének szentelő által 1901. évi november hó 15-én kelt végrendeletéből és végrendeletének végrehajtási ügyében a visszatérési elrendelés, miszerint folyton az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság között a 1881. évi november hó 15. napján kelt végrendelet alapján a következő feladatok által fog adósnak egy részét:

1. Ha a kihirdetés után feltételek nem teljesülnek az árverésről szólóan a kihirdetés után adósnak fog adósnak.
  2. Árverési kiírások tartalmak az megadott becslésnek 10%-át, vagyis 75 korona 50 fillér kiegészítéssel, vagy az 1881. november 1-én kelt 1883. számú kir. rendelettel módosított rendelet 8. §-ában kifejtett szabályok szerinti.
  3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1891. évi december 6-án 39425. igazságügyminiszteri sz. a. kelt rendelkezésben előírt módon a bányai kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.
- A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletben fogja beszámítani. Kelt Borosjenőn, 1901. évi szeptember hó 22-ik napján, a borosjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság

Bittó, kir. járásbíró.

10, 16 és 30 filléres dobozokban minden hirdetőnyelűk utján felismerhető üzletben. Minden kísérlet állandó használatot biztosít. Feltalálta és egyedül gyártja: FRITZ SCHULZ jun. Actiengesellschaft, Leipzig és Eger.

Értesítés.

Folyó 1901. évi november hó 15-én d. e. 10 órakor a Nagyváradi csapat kórháznál az ezen kórház 1902. évi január hó 1-től ugyanezen évi december hó végéig, esetleg 1904. évi december hó végéig is való vendégfőnökszerű étkezésének biztosítása iránt nyilvános ajánlati tárgyalás, csupán írásbeli ajánlatok elfogadása mellett fog megtartatni.

A feltétel füzet a Temesvári 7. hadtest hadbiztosságánál valamint a Nagyváradi csapat kórháznál — a tevénytartalmu hirdetmény pedig az alábbiott hadbiztosság területén lévő valamennyi katonai kórháznál, gyengélkedő házaknál, térparancsnokságoknál, katonai állomás parancsnokságoknál, továbbá a kereskedelmi és ipar-kamaráknál, a vármegyei alispáni hivataloknál és a szabad királyi városok tanácsainál betekinthető.

Ezenkívül a tevénytartalmu hirdetmény a Budapesti Közlöny beiktató részében is, mintegy az 1901. évi október hó 29-ke körüli időben közzé fog tétetni.

Az ajánlati minták valamennyi katonai kórháznál és gyengélkedő házaknál betekintendők.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Vérzegénység, sápadtság, ideggyengeség ellen biztos hatású gyógyszer felhők, valamint gyermekeknek az

Kellemes ízű! Umbertoó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertoó-bor China és vasat e két legértékesebb gyógyszerrel a legjobb minőségű borban feloldva készült. Ez a gyógyszer nemcsak a vérnek, hanem a szervezetnek is a legjobb táplálék. — Az Umbertoó China-vasbor egyaránt alkalmas gyermekeknek, sőt vérszegény embereknek, valamint a gyengeség és a kimerülés elleni védekezésére.

Egy feltételes üveg ára 1 forint 20 kraj.

Nyilatkozat.

Feltalálta és egyedül gyártja: Dr. Zsigmond Kálmán, Budapest.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész Budapest, Deák-utca 22. szám alatt.

Hajós Árpád

gyógyászati és kórházi gyógyszerész

Arad, Andrássy-ter 22. sz., a nagykereskedő szomszédságban.

Városi és megyei
telephon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészes árak:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből, 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

Mindennemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és parkett gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé és modern boltberendezések gyára stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagságból) **hornyolás** (keelés) **furás, vésés és csapolás** olesó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1173

Cserépszárító keretek raktáron.

Borszivattyúk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők

és kutak.

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szabaddalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 db 11 frt, 100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 1173

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentesen ingyen.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a f. évi őszi országos vásár november hó 1-én kezdődik s öt napon át, azaz 1901. évi november hó 5-ig bezárólag tart.

Arad, 1901. évi október hó 12. A városi tanács.

14847—1901.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 5 nagyméltósága 50981/VI./1901. számú magas rendeletével a népesedési és közigazdasági szempontok fontosságára tekintettel, továbbá a nagyközönség megtévesztése és kizsákmányolásának megelőzése czéljából

valamint erkölcsi érzékének megóvása érdekében a közforgalomból kitiltotta mindama szereket és készülékeket, melyek a női termékenység meggátolására ajánlottak.

Ezen körülményt azzal az értesítéssel hozom köztudomásra, hogy ezen szerek és készülékek forgalomba hozása, terjesztése, eladása, illetve a külföldről való behozása tilos és ezen tilalom áthágói az 1879 évi XL. tcz. 1§-a értelmében 15 napi elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

A vonatkozó részleteket felsoroló miniszteri rendelet hivatalom iparügyosztályában a hivatalos órák alatt betekinthező.

Arad, 1901. október hó 16-án.

Sarlot, főkapitány.

„Önyegűház” megnyit.

„Önyegűház” megnyit.

„Szönyegűház” megnyit.

„Szönyegűház” megnyit.

„Szönyegűház” megnyit.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.